

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้ ได้แบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นการนำเสนอข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็น และการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ ของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อ ที่ 1 - 3

ตอนที่ 2 เป็นการทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 4 โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของความคิดเห็นต่อหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ การปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ หักศนคคคือสื่อมวลชน คำนิยมสมัยใหม่ของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง

ตอนที่ 3 เป็นการคำนวณหาค่า ไค-สแควร์ (Chi-square) ทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 5 คือ ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ของการปฏิบัติหน้าที่กับตัวแปรต่าง ๆ เช่น เพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ระยะเวลาที่จบการอบรม รูปแบบของรายการที่จัด หักศนคคคือสื่อมวลชน คำนิยมสมัยใหม่

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ

ตามที่ Wilbur Schramm ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับหน้าที่ต่าง ๆ ของสื่อมวลชนที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศไว้ 13 ประการ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้นำมาทดสอบกับเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ซึ่งผ่านการอบรมหลักสูตรเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง จากโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์ เพื่อทราบความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุฯ ว่าเจ้าหน้าที่ผลิตรายการ

วิทยา มีความคิดเห็นอย่างไร ต่อแนวความคิดดังกล่าว และได้ปฏิบัติหน้าที่สนองแนวความคิดดังกล่าวบ้างหรือไม่

สำหรับการวิเคราะห์ในบทนี้ ได้วิเคราะห์ โดยแยกออกในแต่ละหน้าที่ทั้ง 13 หน้าที่ ตามที่ได้สรุปไว้ในตอนต้น

พร้อมกันนี้ได้ทดสอบสมมุติฐานดังต่อไปนี้ด้วย

1. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงเห็นด้วยกับหน้าที่ของสื่อมวลชน เพื่อการพัฒนาประเทศ
2. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงได้ปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชน เพื่อการพัฒนาประเทศ
3. ไม่มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชน เพื่อการพัฒนาประเทศของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง

หน้าที่ประการที่ 1 การรายงานข่าวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้กับผู้ฟัง

วิทยุกระจายเสียง เป็นสื่อมวลชนที่สามารถนำข่าวหรือเรื่องราวต่าง ๆ ไปแจ้งให้ผู้ฟังจำนวนมากทราบได้ในเวลารวดเร็ว แม้ในชนบทที่ห่างไกลความเจริญ ชากการคมนาคม ท้องที่กันดาร สื่อมวลชนอื่นเข้าไปไม่ถึง ประชาชนมักจะได้ทราบเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวจากวิทยุ ตารางที่ 2 แสดงให้เห็นถึงอัตราร้อยละ ของความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่ในการนำข่าวหรือเรื่องราวต่าง ๆ ไปแจ้งให้ผู้ฟังทราบในเวลาอันรวดเร็ว ปรากฏว่ามากกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ตอบแบบสอบถาม คือร้อยละ 78.5

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่รายงานข่าวหรือเหตุการณ์
ต่าง ๆ

ความคิดเห็นก่อนหน้าที่	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	รวม
	อย่างยิ่ง				อย่างยิ่ง	
	%	%	%	%	%	%
การรายงานข่าวหรือ เหตุการณ์ต่าง ๆ	78.5	18.2	2.4	0.5	0.5	100.0
การปฏิบัติหน้าที่	จัดเป็น	จัดบ่อยมาก	จัดบ้างแต่	นานๆจะจัด	ไม่เคยจัด	รวม
	ประจำ		ไม่มากนัก	สักครั้ง	เลย	
	%	%	%	%	%	%
การรายงานข่าวหรือ เหตุการณ์ต่าง ๆ	62.2	8.6	17.7	5.7	1.9	100.0

เห็นด้วยอย่างยิ่ง และร้อยละ 18.2 เห็นด้วย ร้อยละ 2.4 ไม่แน่ใจ แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่งหนึ่งมีความคิดเห็นก่อนเห็นด้วย และในทางปฏิบัติผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 62.2 จัดเป็นประจำ รองลงมา ร้อยละ 17.7 จัดบ้างไม่มากนัก และร้อยละ 8.6 จัดบ่อยมาก และมีเพียงร้อยละ 1.9 เท่านั้นที่ไม่เคยจัดเลย แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่งหนึ่งเช่นกัน ได้ปฏิบัติหน้าที่นำข่าวหรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ไปรายงานให้ผู้ฟังได้ทราบอยู่เป็นประจำ

สำหรับเหตุผลในทางปฏิบัติ ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่ตอบว่าจัดเป็นประจำ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด ได้ให้เหตุผลว่า เนื่องจากเป็นหน้าที่ที่ควรรับผิดชอบโดยตรง และเห็นว่าเป็นหน้าที่ของวิทยุกระจายเสียงที่จะต้องเสนอข่าวให้ทันต่อเหตุการณ์ให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้ฟังได้ทราบเรื่องราวใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น และเป็นนโยบายหลักของสถานีในการที่จะแจ้งข่าวสารให้กับผู้ฟังได้ทราบ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่จัดบ่อยมาก

ก็ได้ให้เหตุผลที่คล้าย ๆ เช่นเดียวกันว่า เนื่องจากเป็นความสำคัญในหน้าที่ และเป็นนโยบายของสถานี เป็นต้น

ส่วนกลุ่มที่ได้จับข้างแต่ไม่มากนัก ซึ่งมีจำนวนมากเป็นอันดับที่สองก็ได้ให้เหตุผลในทางปฏิบัติว่า การเสนอข่าวไม่ใช่รูปแบบของรายการที่จัดอยู่ เช่น จักรายการเพลงหรือรายการบันเทิงอื่น ๆ หรือต้องบันทึกเสียงรายการที่จะออกอากาศไว้ล่วงหน้าหลายวัน ไม่สามารถนำข่าวที่ทันต่อเหตุการณ์มาเสนอได้ ซึ่งเหตุผลต่าง ๆ เหล่านี้ก็คล้ายคลึงกับกลุ่มที่นาน ๆ จะซักสักครั้ง หรือไม่เคยซักเลย คือ ไม่มีหน้าที่จึกรายการข่าว หรือไม่ใช่รูปแบบของรายการที่จัดอยู่ เป็นต้น

จากข้อมูลดังกล่าว สามารถนำมาทดสอบสมมุติฐาน เกี่ยวกับหน้าที่ของวิทยุกระจายเสียงในการรายงานข่าวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง เห็นด้วย กับหน้าที่ในการรายงานข่าวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ของวิทยุกระจายเสียง สมมุติฐานข้อนี้ได้รับการยืนยัน
2. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ได้ทำหน้าที่รายงานข่าวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้กับผู้ฟังได้ทราบเป็นประจำ ดังนั้น สมมุติฐานข้อนี้ได้รับการยืนยัน
3. ไม่มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็น และการปฏิบัติหน้าที่ในการรายงานข่าว หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง สมมุติฐานข้อนี้ได้รับการยืนยัน เพราะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่งหนึ่งเห็นด้วย และปฏิบัติเป็นประจำด้วย

หน้าที่ประการที่ 2 การเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ แก่ผู้ฟังให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

วิทยุกระจายเสียงสามารถนำเรื่องราวต่าง ๆ มาเสนอเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับผู้ฟังได้ โดยการนำสิ่งที่ผู้ฟังไม่เคยพบเห็นหรือไม่เคยได้ยินได้ฟังมาก่อนมาเสนอเพื่อเป็นประสบการณ์ให้กับผู้ฟัง ทำให้ผู้ฟังได้รับรู้เรื่องราวของบุคคลที่อยู่ในสังคมที่

ต่างกับคน เช่น การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ชนบธรรมเนียมประเพณี และ วัฒนธรรม ทั้งนี้ การที่วิทยา สามารถนำสิ่งที่อยู่ไกลให้มาอยู่ใกล้ นำสิ่งที่ประหลาดมา ทำให้เป็นสิ่งที่เข้าใจได้ นำเรื่องราวในสังคมสมัยใหม่มาเล่าสู่ประชาชนในสังคมโบราณ เช่นนี้จะทำให้บุคคลไม่กลัวต่อการเปลี่ยนแปลงและการไม่กลัวต่อการเปลี่ยนแปลง คือ จุดเริ่มต้นของการพัฒนา

ดังนั้น การศึกษา ความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่ของการเพิ่มพูนความรู้ความ การางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วย

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่ที่เพิ่มพูนความรู้และ ประสิทธิภาพแก่ผู้ฟังให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ความคิดเห็นก่อนหน้าที่	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	รวม
	อย่างยิ่ง				อย่างยิ่ง	
	%	%	%	%	%	%
การเพิ่มพูนความรู้และ ประสิทธิภาพแก่ผู้ฟังให้ กว้างขวางยิ่งขึ้น	61.7	34.0	3.37	0.5	0.5	100.0
การปฏิบัติหน้าที่	จักเป็น	จักบ่อยมาก	จักบ้างแต่	นานๆจะจัก	ไม่เคยจัก	รวม
	ประจำ		ไม่มากนัก	สักครั้ง	เลย	
	%	%	%	%	%	%
การเพิ่มพูนความรู้และ ประสิทธิภาพแก่ผู้ฟังให้ กว้างขวางยิ่งขึ้น	46.9	17.7	23.0	6.7	5.8	100.0

ว่าวิทยุกระจายเสียงสามารถเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้กับประชาชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้นได้ โดยมีอัตราที่เห็นด้วยอย่างยิ่งถึงร้อยละ 61.7 และเห็นด้วยร้อยละ 34.0 โดยมีผู้ที่ตอบว่าไม่แน่ใจเพียง 3.37 เท่านั้น แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามเกินกว่าครึ่งหนึ่งเห็นด้วย

ในทางปฏิบัติพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ได้ปฏิบัติหน้าที่จัดรายการที่นำเรื่องราวที่นำรู้นำสนใจทั้งในประเทศ และต่างประเทศ มาเสนอเพื่อเป็นความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ สำหรับผู้ฟัง โดยจัดเสนอเป็นประจำวันละ 46.9 รองลงมาคือผู้ที่จัดบ้างแต่ไม่มากนัก ร้อยละ 23.0 จัดบ่อยมาก ร้อยละ 17.7 นาน ๆ จะจัดสักครั้ง ร้อยละ 6.7 และไม่เคยจัดเลย 5.8 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามเกินกว่าครึ่งหนึ่ง ได้ปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือการพัฒนาประเทศในการจัดรายการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์แก่ผู้ฟัง ในระดับที่จัดเป็นประจำและจัดบ่อยมาก

สำหรับเหตุผลในทางปฏิบัติ ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่จัดเป็นประจำ และจัดบ่อยมาก ได้ให้เหตุผลว่า เนื่องจากเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง โดยเฉพาะผู้ฟังในชนบท ที่ขาดการศึกษาอ่านหนังสือไม่ออก ทำให้ผู้ฟังหาคำกว้างขึ้น ได้รับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ในโลกที่เจริญแล้ว จะได้เกิดความคิดที่จะทำตามอย่างนั้นบ้าง และบางครั้งผู้ฟังก็ให้ความสนใจขอฟังมา นอกจากนั้นก็เป็นวัตถุประสงค์หลักของรายการที่จะเพิ่มพูนความรู้ให้กับผู้ฟังทางผู้บังคับบัญชาให้การสนับสนุน โดยการจัดสรรเวลาในการออกอากาศให้เพียงพอ และมีแหล่งข้อมูลที่ทำการค้นคว้าเพียงพอด้วย

ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ให้คำตอบว่าจัดบ้างแต่ไม่มากนัก ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากพอสมควร ได้ให้เหตุผลว่า การที่จัดบ้างแต่ไม่มากนัก เนื่องจากมีงานประจำทำอยู่มาก ไม่ค่อยมีเวลาค้นคว้าหาข้อมูล และแหล่งข้อมูลก็มีน้อย นอกจากนั้นรายการที่จัดอยู่ก็เป็นรายการประเภทบันเทิง เช่น รายการเพลง จึงไม่ค่อยได้นำเรื่องสาระหนัก ๆ มาเสนอ เพราะเกรงว่าผู้ฟังจะเบื่อ ส่วนกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่นาน ๆ จะจัดสักครั้ง หรือไม่เคยจัดเลย ก็ได้เหตุผลคล้าย ๆ กัน คือไม่มีเวลาค้นคว้า และไม่ใช้รูปแบบของรายการที่จัดอยู่

จากข้อมูลทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว ทำให้นำมาทดสอบสมมุติฐานของหน้าที่
ประการที่ 2 ได้ดังต่อไปนี้

1. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงเห็นค้วยว่า วิทยุ สามารถ
เพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ แก่ผู้ฟังให้กว้างขวางยิ่งขึ้นได้ สมมุติฐาน
ข้อนี้ได้รับการยืนยัน
2. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ได้ทำหน้าที่เพิ่มพูนความรู้
และประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ แก่ผู้ฟังให้กว้างขวางขึ้น สมมุติฐานข้อนี้ได้รับการยืนยัน
3. ไม่มีความแตกต่าง ระหว่างความคิดเห็น และการปฏิบัติหน้าที่เพิ่มพูน
ความรู้ และประสบการณ์ เพราะผู้ตอบแบบสอบถามเกินกว่าครึ่งหนึ่งเห็นค้วย และเกิน
กว่าครึ่งหนึ่งได้ปฏิบัติเป็นประจำและบ่อยมากค้วย สมมุติฐานข้อนี้ได้รับการยืนยัน

หน้าที่ประการที่ 3 การสร้างความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง
ให้กับผู้ฟัง

วิทยุกระจายเสียง นอกจากจะมีหน้าที่ในการเสนอข่าวและเรื่องราวต่าง ๆ
ที่เกิดขึ้น ค่อยผู้ฟังแล้ว ยังมีหน้าที่ในการคัดเลือกข่าว หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่จะนำมาเสนอ
ค้วย การเลือกสิ่งที่น่าสนใจมาเสนอก็คือการเลือกให้ผู้ฟังสนใจในสิ่งที่ควรแก่ความสนใจ
นั่นเอง ทั้งนี้ ในประเทศที่กำลังพัฒนา วิทยุ จึงสมควรคัดเลือกข่าวสารคานการพัฒนา
มาเสนอ เพื่อให้ประชาชนเกิดความสนใจต่อการพัฒนาประเทศ ในการศึกษาความคิดเห็น
และการปฏิบัติหน้าที่ในการสร้างความสนใจในเรื่องหนึ่งเรื่องใด หรือปัญหาหนึ่งปัญหาใด
ให้กับผู้ฟังนั้น พบว่า ตามตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ
60.8 เห็นค้วย ร้อยละ 31.1 เห็นค้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 6.7 ไม่น่าใจ และมีผู้
ไม่เห็นค้วย และไม่เห็นค้วยอย่างยิ่งมีจำนวนน้อยมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นค้วย

เมื่อถามถึงการปฏิบัติหน้าที่ว่า ในการจกรายการเคยหยิบเอาประเด็นหรือ

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความนึกเห็นและการปฏิบัติหน้าที่สร้างความสนใจใน
เรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือปัญหาใดปัญหาหนึ่งให้กับผู้ฟัง

ความนึกเห็นก่อนหน้าที่	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	รวม
	อย่างยิ่ง				อย่างยิ่ง	
	%	%	%	%	%	%
การสร้างความสนใจ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง	31.1	60.8	6.7	1.0	0.5	100.0
การปฏิบัติหน้าที่	จักเป็น	จักบ่อยมาก	จักบ้างแต่	นานๆจะจัก	ไม่เคยจัก	รวม
	ประจำ		ไม่มากนัก	สักครั้ง	เลย	
	%	%	%	%	%	%
การสร้างความสนใจ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง	19.1	17.2	34.4	15.3	13.9	100.0

ปัญหาใดปัญหาหนึ่ง มาเสนอเพื่อกระตุ้นให้ผู้ฟังเกิดความสนใจบ้างหรือไม่ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนร้อยละ 34.4 ซึ่งเป็นอัตราสูงสุด ได้จักบ้างแต่ไม่มากนัก ร้อยละ 19.1 จักเป็นประจำ ร้อยละ 17.2 จักบ่อยมาก ร้อยละ 15.3 นาน ๆ จะจักสักครั้ง และร้อยละ 13.9 ไม่เคยจักเลย ซึ่งเมื่อรวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้จักเป็นประจำและจักบ่อยมากเข้าด้วยกันแล้ว ปรากฏว่ามีจำนวนไม่ถึงร้อยละ 50 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามไม่ให้ความสำคัญในการหยิบยกเอาเรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหาใดมากระตุ้นให้ผู้ฟังเกิดความสนใจ

สำหรับเหตุผลในทางปฏิบัติ ผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้ปฏิบัติหน้าที่จากรายการเป็นประจำหรือจักบ่อยมากได้ให้เหตุผลในทางปฏิบัติว่า เนื่องจากต้องการชักจูงความสนใจของ

ผู้ฟังคือปัญหาที่เกิดขึ้นและกำลังเป็นอยู่ และเพื่อกระตุ้นผู้ฟังให้เกิดความคิดพิจารณาและสนใจปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้ฟังเอง นอกจากนั้นก็เพราะเห็นว่าผู้ฟังในชนบทมีความสนใจปัญหาการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนปัญหาความมั่นคงของประเทศ และวิทย์เป็นสื่อชนิดเดียวที่เข้าถึงผู้ฟังในชนบทได้กว้างขวางที่สุด

สำหรับผู้คอยแบบสอบถามกลุ่มที่ใดสักบ้างแต่ไม่มากนัก ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด ในบรรดาผู้คอยแบบสอบถามทั้งหมดก็ได้ให้เหตุผลว่า จะซักเสนอเฉพาะเรื่องราวหรือปัญหาที่เห็นว่าเป็นที่น่าสนใจจริง ๆ หรือเรื่องที่กำลังเป็นปัญหาและกำลังรณรงค์กันอยู่หรือเรื่องที่ผู้ฟังตามมาและต้องมีข้อมูลเพียงพอ แต่ปัญหาบางอย่างตนเองไม่เข้าใจถ่องแท้ ไม่ทราบข้อเท็จจริงแน่ชัด จึงไม่แน่ใจว่าจะวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ได้ถูกต้อง และคิดว่าผู้ฟังคงไม่สนใจ

ส่วนผู้คอยแบบสอบถาม ที่ให้คำตอบว่า นาน ๆ จะซักสักครั้ง และไม่เคยซักเลย ได้ให้เหตุผลที่คล้าย ๆ กันว่า เนื่องจากขาดแหล่งข้อมูล เวลาของรายการมีน้อยและคิดว่าเป็นรายการที่ซักได้ยาก และตนเองไม่มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาได้ถูกต้อง นอกจากนั้นก็เห็นว่ารายการแบบนี้มีผู้อื่นจัดอยู่แล้ว และไม่ใช้รูปแบบของรายการที่จัดอยู่ เช่น รายการที่จัดอยู่เป็นรายการประเภทบันเทิง

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผลการทดสอบสมมุติฐานของหน้าที่ในการสร้างความสนใจต่อเรื่องราวหรือปัญหาหนึ่งให้กับผู้ฟังมีดังต่อไปนี้

1. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง เห็นด้วยกับหน้าที่ในการสร้างความสนใจ ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือปัญหาใดปัญหาหนึ่งให้กับผู้ฟัง สมมุติฐานข้อนี้ได้รับการยืนยัน

2. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงไม่ได้ทำหน้าที่ในการสร้างความสนใจต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือปัญหาใดปัญหาหนึ่งให้กับผู้ฟัง สมมุติฐานข้อนี้ไม่ได้รับการยืนยัน

3. มีความแตกต่างระหว่างความนึกเห็นและการปฏิบัติหน้าที่ในการสร้างความสนใจ คือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือปัญหาใดปัญหาหนึ่งให้กับผู้ฟัง สมมุติฐานข้อนี้ไม่ได้รับการยืนยัน เพราะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วย กับหน้าที่ประการนี้แค่ส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้ปฏิบัติ เนื่องจากเวลาของรายการมีน้อยขาดแหล่งข้อมูลที่จะค้นคว้า และปัญหาบางอย่างตนเองก็ไม่เข้าใจเองแท้ ไม่ทราบข้อเท็จจริงแน่ชัด และคิดว่าไม่สามารถที่จะวิเคราะห์ปัญหาได้ถูกต้อง

หน้าที่ประการที่ 4 การเพิ่มพูนความละเอียดหยานให้กับผู้ฟัง ที่จะเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของตนเองให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

ในประเทศที่กำลังพัฒนา การซ้จักความเชื่ออย่างงมงาย คือไสยเวทมนตร์ และภูติผีปีศาจ และความกลัวการเปลี่ยนแปลง ก็โดยการสร้างความละเอียดหยานให้กับบุคคล ทำให้ประชาชนเกิดความปรารถนาวิถีชีวิตที่ดีกว่าเก่า วิหยุกกระจายเสียงสามารถให้ข่าวสารข้อมูลแก่ผู้ฟัง ทำให้ผู้ฟังเกิดความกระตือรือร้น ที่จะเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตไปสู่สภาพที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ และความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงนี้เองเป็นปัจจัยผลักดันที่ก่อให้เกิดขบวนการพัฒนาต่าง ๆ

ตารางที่ 5 แสดงให้เห็นถึงความนึกเห็นและการปฏิบัติหน้าที่ที่ประการที่ 4 ซึ่งจะเห็นได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 44 หรือเกือบครึ่งหนึ่ง เห็นด้วยกับหน้าที่ข้อนี้ ร้อยละ 26.3 เห็นด้วยอย่างยิ่ง และร้อยละ 26.8 ไม่นั่นใจ แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกินกว่าครึ่งหนึ่งเห็นด้วย แต่บางส่วนยังไม่แน่ใจว่าวิหยุกกระจายเสียงสามารถทำหน้าที่เพิ่มพูนความละเอียดหยานให้กับผู้ฟังได้

ส่วนการปฏิบัติหน้าที่จ้กรายการที่น่าเสนอเรื่องต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้ฟังเกิดความละเอียดหยาน อยากเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตไปสู่สภาพที่ดีกว่าที่เป็นอยู่นั้น ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 33.3 ซึ่งเป็นจำนวนมากที่สุด ตอบว่าได้จ้กบ้างแต่ไม่มากนัก รองลงมาร้อยละ 26.3 จ้กเป็นประจำ ร้อยละ 12.3 จ้กบ่อยมาก ร้อยละ 11.0 นาน ๆ

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่ที่เพิ่มพูนความ
ทะเยอทะยานให้กับผู้ฟัง

ความคิดเห็นก่อนหน้าที่	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	รวม
	อย่างยิ่ง				อย่างยิ่ง	
	%	%	%	%	%	%
การเพิ่มพูนความ ทะเยอทะยาน	26.3	44.0	26.8	2.4	0.5	100.0
การปฏิบัติหน้าที่	จักเป็น	จักบ่อยมาก	จักบ้างแต่	นานๆจะจัก	ไม่เคยจัก	รวม
	ประจำ		ไม่มากนัก	สักครั้ง	เลย	
	%	%	%	%	%	%
การเพิ่มพูนความ ทะเยอทะยาน	26.3	12.3	33.3	11.0	17.2	100.0

จะจักสักครั้ง และผู้ที่ไม่เคยจักเลยมีจำนวนถึงร้อยละ 17.2 ซึ่งเมื่อรวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่จักเป็นประจำและจักบ่อยมากด้วยกันแล้วมีเพียงร้อยละ 38.6 เท่านั้น เท่ากับว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่ค่อยได้จากรายการที่กระตุ้นให้บุคคลเกิดความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลง และเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ด้วยความสามารถของตนเองไม่จำเป็นต้องพึ่งโชคชะตา หรือกิติมีศาส เพราะการพัฒนาจะเกิดขึ้นไม่ได้เลย ถ้าบุคคลไม่มีความต้องการวิถีชีวิตที่ดีกว่าที่เป็นอยู่

สำหรับเหตุผลในทางปฏิบัติผู้ที่จักเป็นประจำ และจักบ่อยมากได้ให้เหตุผลว่าเพื่อกระตุ้นให้ผู้ฟังเกิดความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตที่เป็นอยู่ ผู้จักเปรียบเทียบสภาพความเป็นอยู่ของตนเอง กับบุคคลในท้องถิ่นอื่น ๆ นอกจากนั้นก็เห็นว่าเป็น

ประโยชน์คือผู้ฟังในการที่จะพัฒนาตนเอง ส่วนผู้ที่จึกบ้างแต่ไม่มากนัก และนาน ๆ จะจึกสักครั้ง โค้ให้เหตุผลว่า เนื่องจากเวลาของรายการมีจำกัด จำเป็นต้องแบ่งเวลาให้กับเนื้อหาสาระอย่างอื่นบ้าง นอกจากนั้นก็ไม่มีวัตถุประสงค์ในการจึกทำรายการเพียงพอ และจากจุดหมายของผู้ฟังที่เขียนมา ผู้ฟังในชนบทชอบฟังเพลงมากกว่ารายการเนื้อหาสาระ และเห็นว่าในทางจังหวัดความเป็นอยู่ของชาวชนบทยากที่จะเปลี่ยนแปลง ผู้ฟังชอบฟังรายการเพลงมากกว่าสาระความรู้ ความทะเยอทะยานจะมีเฉพาะเด็กวัยรุ่น แต่เป็นเรื่องความฟุ้งเฟ้อ เช่น อยากเป็นคารา หรือนักร้อง สำหรับผู้ที่ไม่เคยจึกเลย โค้ให้เหตุผลว่า ที่ไม่เคยจึกเลยเพราะไม่ใช่รูปแบบของรายการที่จึกอยู่ เช่น จักรายการบันเทิง และไม่แน่ใจว่าการกระตุ้นให้เกิดความทะเยอทะยานจะเป็นผลทางลบหรือไม่จึงไม่กล้าจึก

จากข้อมูลที่กล่าวมาแล้ว ทำให้สามารถนำมาสรุปสมมุติฐานของหน้าที่
ประการที่ 4 ได้ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง เห็นด้วยว่า วิทยุ สามารถเพิ่มพูนความทะเยอทะยานให้กับผู้ฟังได้ สมมุติฐานข้อนี้ได้รับการยืนยัน
2. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ไม่คิดว่าหน้าที่เพิ่มพูนความทะเยอทะยานให้กับผู้ฟัง สมมุติฐานข้อนี้ไม่ได้รับการยืนยัน
3. มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็น และการปฏิบัติหน้าที่ในการเพิ่มความทะเยอทะยานให้กับผู้ฟัง สมมุติฐานข้อนี้จึงไม่ได้รับการยืนยัน เพราะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วย แต่ส่วนใหญ่ก็ไม่จึก เนื่องจากเวลาของรายการมีจำกัด ไม่มีข้อมูลเพียงพอ และผู้ฟังชอบฟังเพลงมากกว่าสาระความรู้ และไม่ใช้รูปแบบของรายการที่จึกอยู่

หน้าที่ประการที่ 5 การสร้างบรรยากาศสำหรับการพัฒนาประเทศ

วิทยุกระจายเสียงสามารถรายงานข่าวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้กับผู้ฟังได้ทราบ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้กับผู้ฟังให้กว้างขวางขึ้นได้ สร้างความ

สนใจในปัญหาต่าง ๆ และกระตุ้นให้ผู้ที่เกิดความกระตือรือร้นที่จะเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต
 ของตนเองไปสู่สภาพที่ดีขึ้นกว่าเดิมนั้นคือ ไปสู่สภาพของการพัฒนาขึ้น หน้าที่ดังกล่าว
 ทั้งหมด ถ้าวิหุกกระจายเสียงใดทำก็เท่ากับว่าโครงสร้างบรรยากาศของการพัฒนาประเทศ
 ขึ้นในหมู่ผู้ฟังนั่นเอง จากการศึกษาความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่ในการสร้างบรรยากาศ
 สำหรับการพัฒนาประเทศ ซึ่งนำมาวิเคราะห์ในตารางที่ 6 ปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถาม
 ร้อยละ 51.2 เห็นควย และร้อยละ 35.4 เห็นควยอย่างยิ่ง ร้อยละ 12.0 ไม่น่าใจ
 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่งหนึ่งเห็นควย

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่สร้างบรรยากาศ
 สำหรับการพัฒนาประเทศ

ความคิดเห็นก่อนหน้าที่	เห็นควย	เห็นควย	ไม่น่าใจ	ไม่เห็นควย	ไม่เห็นควย	รวม
	อย่างยิ่ง				อย่างยิ่ง	
	%	%	%	%	%	%
การสร้างบรรยากาศ สำหรับการพัฒนา ประเทศ	35.4	51.2	12.0	1.0	0.5	100.0
การปฏิบัติหน้าที่	จักเป็น	จักบ่อยมาก	จักบ้างแต่ ไม่นานนัก	นานๆจะจัก สักครั้ง	ไม่เคยจัก	รวม
	ประจำ					
	%	%	%	%	%	%
การสร้างบรรยากาศ สำหรับการพัฒนา ประเทศ	35.9	14.4	28.2	12.0	9.6	100.0

ในทางปฏิบัติปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้จึกรายการที่สามารถสร้างบรรยากาศสำหรับการพัฒนาประเทศนั้น ร้อยละ 35.9 ได้จึกเป็นประจำ ร้อยละ 14.4 จึกบ่อยมาก ร้อยละ 28.2 จึกบ้างแต่ไม่มากนัก ร้อยละ 12.0 นาน ๆ จะจึกสักครั้ง และร้อยละ 9.6 ไม่เคยจึกเลย แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามอย่างน้อยครึ่งหนึ่งของทั้งหมดได้จึกรายการที่สร้างบรรยากาศสำหรับการพัฒนาประเทศ ในระดับที่จึกเป็นประจำและจึกบ่อยมาก

สำหรับเหตุผลในทางปฏิบัติกลุ่มผู้ที่จึกเป็นประจำ และจึกบ่อยมากได้ให้เหตุผลว่า เนื่องจากเป็นนโยบายของสถานี ผู้บังคับบัญชาให้การสนับสนุน และเป็นความตั้งใจของผู้จึกที่จะกระตุ้นให้ผู้ฟังได้รับทราบนโยบายการพัฒนาประเทศ และให้ความร่วมมือกับทางราชการ ตลอดจนเข้าร่วมในโครงการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง นอกจากนี้ก็ได้รับข้อมูลจากหน่วยราชการที่ทำงานเกี่ยวข้องกับกาพัฒนาเสมอ ๆ ทำให้มีข้อมูลสำหรับจึกรายการ ส่วนผู้ที่จึกบ้างแต่ไม่มากนัก นาน ๆ จะจึกสักครั้ง ได้ให้เหตุผลว่า รายการแบบนี้ไม่ใช่รูปแบบของรายการที่จึกอยู่ เช่น ปกติจึกแค่รายการบันเทิง และคิดว่าผู้ฟังคงไม่สนใจ และต้องการฟังเพลงมากกว่าการพูดมาก ๆ นอกจากนี้ก็คิดว่าเรื่องราวเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศผู้ฟังคงได้รับฟังจากกานัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นประจำอยู่แล้ว ดังนั้นจะจึกเฉพาะเมื่อได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาให้จึก

ส่วนกลุ่มผู้ที่ไม่เคยจึกเลย ได้ให้เหตุผลที่คล้าย ๆ กันว่า เนื่องจากรายการที่จึกเป็นรายการเพลง หรือรายการบันเทิงเกรงว่าถ้าพูดเรื่องสาระหนัก ๆ ผู้ฟังจะเบื่อ

จากข้อมูลดังกล่าวมาทั้งหมดนี้ ทำให้สามารถทดสอบสมมุติฐานของหน้าที่ในการสร้างบรรยากาศ สำหรับการพัฒนาประเทศได้ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง เห็นควยว่าวิทยุกระจายเสียงสามารถทำหน้าที่ในการสร้างบรรยากาศ สำหรับการพัฒนาประเทศ สมมุติฐานข้อนี้ได้รับการยืนยัน

2. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ได้ปฏิบัติหน้าที่สร้างบรรยากาศ สำหรับการพัฒนาประเทศ สมมุติฐานข้อนี้ได้รับการยืนยัน

3. ไม่มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็น และการปฏิบัติหน้าที่สร้างบรรยากาศสำหรับการพัฒนาประเทศของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง สมมุติฐานข้อนี้ได้รับการยืนยัน เพราะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วย และประมาณครึ่งหนึ่งได้ปฏิบัติในระดับที่จัดเป็นประจำและจัดบ่อยมากด้วย เนื่องจากเป็นนโยบายหลักของสถานี และเห็นว่า เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้จัดรายการ ในการที่จะท่องเที่ยวหน้าที่ เผยแพร่นโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศให้กับผู้ฟังโคทรอบ นอกจากนั้นก็ได้รับข้อมูลจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศเป็นประจำ ทำให้มีข้อมูลเพียงพอที่จะนำมาจัดรายการ

หน้าที่ประการที่ 6 การช่วยให้ผู้ฟังเปลี่ยนทัศนคติ และค่านิยมที่ฝังแน่นโดยทางอ้อม

โดยปกติทัศนคติและค่านิยมของบุคคลเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงยาก เพราะถูกยึดถือมาเป็นเวลานาน และให้ผลประโยชน์แก่บุคคลผู้นั้นอยู่ตลอดเวลา และแม้จะไม่มี การยืนยันที่แน่นอนว่า วิทยา หรือสื่อมวลชนอื่น ๆ สามารถเปลี่ยนทัศนคติหรือค่านิยมของบุคคลได้โดยตรง แต่ก็สามารถช่วยเปลี่ยนได้โดยทางอ้อม โดยการให้ข่าวสารข้อมูลแก่ผู้ฟังให้การตัดสินใจที่จะเปลี่ยนทัศนคติหรือค่านิยมเหล่านั้น เช่น เปลี่ยนทัศนคติจากการไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงให้มายอมรับการเปลี่ยนแปลง และเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นเป็นที่เป็นไปได้ นั้นหมายความว่า การพัฒนาเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ดังนั้นวิทยุกระจายเสียงจึงควรให้ข่าวสารข้อมูลแก่ผู้ฟัง เพื่อเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเปลี่ยนทัศนคติ หรือค่านิยมอันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในที่สุด

ดังนั้น ในการศึกษาความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่ประการที่ 6 ของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ซึ่งจะนำมาวิเคราะห์ในตารางที่ 7 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเกินกว่าครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 54.5 เห็นด้วย ร้อยละ 21.1 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 22.0 ไม่น่าใจ

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่การช่วยเปลี่ยนทัศนคติ
และค่านิยมของผู้ฟังโคยทางอ้อม

ความคิดเห็นก่อนหน้าที่	เห็นด้วย อย่างยิ่ง %	เห็นด้วย %	ไม่แน่ใจ %	ไม่เห็นด้วย %	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง %	รวม %
การช่วยทัศนคติและ ค่านิยมของผู้ฟัง โคยทางอ้อม	21.1	54.5	22.0	1.4	0.5	100.0
การปฏิบัติหน้าที่	จัดเป็น ประจำ %	จัดบ่อยมาก %	จัดบ้างแต่ ไม่มากนัก %	นานๆจะจัด สักครั้ง %	ไม่เคยจัด เลย %	รวม %
การช่วยเปลี่ยนทัศน คติและค่านิยมของ ผู้ฟังโคยทางอ้อม	20.6	13.4	37.8	13.4	14.8	100.0

แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า วิทยุกระจายเสียงสามารถเปลี่ยนทัศนคติ หรือค่านิยมของผู้ฟังโคยทางอ้อมได้ และจากการศึกษาการปฏิบัติหน้าที่ก็พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 37.8 จัดบ้างแต่ไม่มากนัก รองลงมา ร้อยละ 20.6 จัดเป็นประจำ และจำนวนของผู้ที่ตอบว่าจัดบ่อยมาก นาน ๆ จะจัดสักครั้ง หรือไม่เคยจัดเลย มีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือร้อยละประมาณ 14.0 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ไ้ทำหน้าที่จัดรายการ ที่ให้ข่าวสารข้อมูล เพื่อช่วยให้ผู้ฟังเปลี่ยนทัศนคติหรือค่านิยมโคยทางอ้อม เพราะเมื่อรวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ที่จัดเป็นประจำและจัดบ่อยมากด้วยกันแล้ว มีเพียงร้อยละ 37.0 ซึ่งไม่ถึงครึ่งหนึ่งของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

สำหรับเหตุผลในทางปฏิบัติ ผู้จัดเป็นประจำ และจัดบ่อยมาก ใ้ให้เหตุผลว่า เนื่องจากวิทยุกระจายเสียง เป็นสื่อที่ชาวชนบทเชื่อถือมากจึงนับเป็นโอกาสดีที่จะชี้ให้ผู้ฟังเห็นถึงข้อเสียของทัศนคติและค่านิยมเก่าที่ควรที่จะแก้ไข เพื่อให้เข้ากับภาวะการณ์ปัจจุบัน และต้องการที่จะสร้างทัศนคติและค่านิยมที่ถูกต้องให้กับผู้ฟังแทนความเชื่อมงาย ผิด ๆ บางอย่างที่ยึดถืออยู่ เช่น การทำการเกษตรแผนใหม่ การทำหมัน การโภชนาการ การรักษาพยาบาล เพราะถ้าผู้ฟังสามารถมีค่านิยมใหม่ ๆ ที่มีเหตุผล ก็จะเป็นประโยชน์สำหรับตัวเขาเอง

ส่วนผู้ที่จัดบ้างไม่มากนัก หรือนาน ๆ จะจัดสักครั้ง ใ้ให้เหตุผลว่าเนื่องจากเห็นว่าทัศนคติและค่านิยมเป็นสิ่งที่ผู้ฟังยึดถือมานานยากที่จะเปลี่ยนแปลง และการชักจูงด้วยคำพูดทางวิทยุเพียงอย่างเดียวคงจะทำได้ยากและไม่ได้ผล นอกจากนั้นก็เห็นว่า ผู้ฟังในท้องถิ่นของตนไม่มีทัศนคติและค่านิยมที่ไม่ถูกต้องจนเป็นปัญหา และมีผู้อื่นจัดอยู่แล้ว

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เคยจัดเลยนั้น ใ้ให้เหตุผลในทางปฏิบัติว่า เนื่องจากเห็นว่าคนไทยมีทัศนคติ และค่านิยมที่ก็อยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง และรายการที่มีเนื้อหาสาระแบบนี้ไม่ใช่รูปแบบของรายการที่ตนจัดอยู่ เช่น จัดรายการเพลง และตนเองก็ไม่มีความสนใจในเรื่อง เช่นนี้

จากข้อมูลดังกล่าวมาทั้งหมด ทำให้สามารถนำมาทดสอบสมมุติฐานเกี่ยวกับหน้าที่ของวิทยุกระจายเสียง ในการช่วยให้ผู้ฟังเปลี่ยนทัศนคติและค่านิยมที่ฝังแน่นโดยทางอ้อม ได้ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงเห็นด้วยว่า วิทยุฯ สามารถช่วยเปลี่ยนทัศนคติ และค่านิยมที่ฝังแน่นโดยทางอ้อมได้ สมมุติฐานข้อนี้ได้รับการยืนยัน
2. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการช่วยเปลี่ยนทัศนคติ และค่านิยมที่ฝังแน่นโดยทางอ้อม สมมุติฐานข้อนี้ไม่ได้รับการยืนยัน
3. มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่ในการช่วยเปลี่ยนทัศนคติและค่านิยม ที่ฝังแน่นโดยทางอ้อม สมมุติฐานข้อนี้ไม่ได้รับการยืนยัน เพราะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วย แต่ส่วนใหญ่กลับไม่ได้ปฏิบัติ เนื่องจากคิดว่า

ผู้ฟังคงไม่สนใจถึงห้าไปก็คงไคยล้นอยู่ เพราะทัศนคติและค่านิยมที่ผู้ฟังยึดถือมานาน ยากที่จะเปลี่ยนแปลง ผู้จักเองก็ไม่สนใจเรื่องนี้ และเห็นว่าทัศนคติและค่านิยมต่าง ๆ ของคนไทยนั้นก็อยู่แล้วไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง และเนื้อหาสาระในประเด็นนี้ไม่ใช่ วัตถุประสงค์ของรายการที่จักอยู่

หน้าที่ประการที่ 7 การให้ข่าวสารสำหรับใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล

ผู้มีความคิดเห็นหรือผู้นำการเปลี่ยนแปลง ที่มีอิทธิพลในการชักจูงใจผู้อื่น มักจะเป็นผู้ที่ใช้สื่อมวลชนอย่างมาก พวกเขาจะนำข่าวสารที่ได้รับจากสื่อมวลชนไป ถ่ายทอดไปยังประชาชน ทั้งนี้วิทยุกระจายเสียงควรจะป้อนข่าวสารให้กับช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคลอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะข่าวสารที่จำเป็นต่อการพัฒนา ประเทศ เพราะการสื่อสารระหว่างบุคคล มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคคล. โดยเฉพาอย่างยิ่งการตัดสินใจยอมรับการเปลี่ยนแปลง จากการศึกษาความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่ในการให้ข่าวสาร สำหรับใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคลของเจ้าหน้าที่ ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ซึ่งจะไคยวิเคราะห์ตามตารางที่ 8 พบว่า ผู้ตอบแบบ สอบถาม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นคล้าย คือ เห็นคล้ายร้อยละ 51.7 เห็นคล้ายอย่างยิ่ง ร้อยละ 40.7 ไม่น่าใจ ร้อยละ 5.7 และไม่เห็นคล้าย เพียงร้อยละ 1.9 ซึ่งแสดง ให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทั้งหมดเห็นคล้ายกับหน้าที่ของวิทยุกระจายเสียงในการ ให้ข่าวสารสำหรับใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่า ผู้ตอบ แบบสอบถามกลุ่มที่มีอัตราสูงสุด คือ ร้อยละ 29.7 กลับจักบ้างแต่ไม่มากนัก ร้อยละ 26.8 จักเป็นประจำ ร้อยละ 18.7 จักบ่อยมาก ร้อยละ 9.1 นาน ๆ จะจักสักครั้ง ร้อยละ 15.8 ไม่เคยจักเลย ซึ่งเมื่อรวมจำนวนของกลุ่มที่จักเป็นประจำและจักบ่อย มากเข้าด้วยกันแล้ว เท่ากับร้อยละ 45.5 ซึ่งน้อยกว่าจำนวนของกลุ่มอีก 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่จักบ้างแต่ไม่มากนัก กลุ่มที่นาน ๆ จะจักสักครั้ง กลุ่มที่ยังไม่เคยจักเลย ซึ่ง รวมกันแล้วเท่ากับ ร้อยละ 54.6 ซึ่งแสดงให้เห็นอย่างชัดเจน ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่งหนึ่งไม่ไคยทำหน้าที่ในประเด็นนี้

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่ให้ข่าวสารสำหรับ
ใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล

ความคิดเห็นก่อนหน้าที่	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	รวม
	อย่างยิ่ง				อย่างยิ่ง	
	%	%	%	%	%	%
การให้ข่าวสารสำหรับ ใช้ในการสื่อสาร ระหว่างบุคคล	40.7	51.7	5.7	1.9	0	100.0
การปฏิบัติหน้าที่	จัดเป็น	จัดบ่อยมาก	จัดบ้างแต่	นานๆจะจัด	ไม่เคยจัด	รวม
	ประจำ		ไม่มากนัก	สักครั้ง	เลย	
	%	%	%	%	%	%
การให้ข่าวสารสำหรับ ใช้ในการสื่อสาร ระหว่างบุคคล	26.8	18.7	29.7	9.1	15.8	100.0

สำหรับเหตุผลในทางปฏิบัติ สำหรับผู้ที่จัดเป็นประจำและจัดบ่อยมาก ได้ให้
เหตุผลว่า เพื่อให้ผู้ฟังได้มีเรื่องที่เป็นประโยชน์ไปพูดคุยกับผู้อื่น และทำให้ความรู้ด้าน
ต่าง ๆ ที่นำมาออกอากาศขยายวงกว้างออกไปอีก นอกจากนั้นทำให้ผู้ที่ไม่ได้รับฟังราย
การก็ได้รับทราบเรื่องราวต่าง ๆ ด้วย และอาจจะมีความสนใจหันมาลองฟังบ้างใน
โอกาสต่อไป ผู้ที่จัดบ้างแต่ไม่มากนัก ซึ่งเป็นอัตราส่วนสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง
หมกได้ให้เหตุผลว่า เนื่องจากเกรงว่าเรื่องราวที่นำไปถ่ายทอดปากต่อปากนั้น อาจ
จะบิดเบือน เพราะผู้ฟังจำได้ไม่หมด ทำให้เล่าต่อไปอย่างผิด ๆ ส่วนผู้ตอบแบบสอบถาม

ถามที่นาน ๆ จะซักสักครั้ง ก็ได้ให้เหตุผลว่าจะซักเฉพาะเรื่องที่ทองการจะเน้นจริง ๆ หรือเรื่องที่คิดว่าง่ายต่อการซักจำ เพื่อจะได้ไม่นำไปถ้ายทอคือฉีก ๆ และผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เคยซักเลย ก็ได้ให้เหตุผลว่า เนื่องจากไม่ใช่รูปแบบของรายการที่ซักอยู่

จากข้อมูลดังกล่าวทำให้นำมาทดสอบสมมุติฐานเกี่ยวกับหน้าที่การให้ข่าวสาร สำหรับใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคลของวิทยุกระจายเสียงได้ดังต่อไปนี้ คือ

1. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงเห็นด้วยกับหน้าที่การให้ข่าวสาร สำหรับใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคลของวิทยุกระจายเสียง สมมุติฐานข้อนี้ได้รับการยืนยัน

2. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ให้ข่าวสาร สำหรับใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล สมมุติฐานข้อนี้ไม่ได้รับการยืนยัน เพราะผู้ตอบแบบสอบถามเกินกว่าครึ่งหนึ่งไม่ได้ปฏิบัติ

3. มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่ให้ข่าวสาร สำหรับใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคลของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง สมมุติฐานข้อนี้ไม่ได้รับการยืนยัน เพราะผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทั้งหมดมีความเห็นด้วย แต่ในทางปฏิบัติผู้ตอบแบบสอบถามไม่ถึงครึ่งหนึ่งที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ประจำหรือบ่อยมาก เนื่องจากเกรงว่า ผู้ฟังอาจจะจำเรื่องราวต่าง ๆ ที่รับฟังได้ไม่หมด ทำให้นำไปเล่าคือฉีก ๆ และไม่ใช่รูปแบบของรายการที่ซักอยู่

หน้าที่ประการที่ 8 การให้สถานภาพแก่บุคคล

วิทยุกระจายเสียงสามารถสร้างชื่อเสียงให้กับบุคคลโดยการยกย่อง สนิบสนุน หรือเพียงแต่เสนอข่าวของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ก็ทำให้บุคคลนั้น มีหน้ามีตาเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป หรือมีสถานภาพสูงขึ้น ทั้งนี้ในการพัฒนาประเทศ วิทยุกระจายเสียงสมควรยกย่องบุคคลที่เป็นผู้นำการพัฒนาในด้านต่าง ๆ การทำให้มีชื่อเสียงเช่นนี้ก็จะเป็นการดึงดูดบุคคลอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามากขึ้น อันเป็นหนทางหนึ่งในการนำแผนพัฒนา เข้ามาสู่การปฏิบัติที่แท้จริง

จากการศึกษาความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่ประการที่ 8 ซึ่งจะนำมาวิเคราะห์ใน ตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 53.6 เห็นด้วย และร้อยละ 36.4 เห็นด้วยอย่างยิ่ง และมีเพียงร้อยละ 9.1 เท่านั้นที่ไม่แน่ใจ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามเกือบจะทั้งหมดมีความคิดเห็นด้วย

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่ให้สถานภาพแก่บุคคล

ความคิดเห็นก่อนหน้าที่	เห็นด้วย อย่างยิ่ง %	เห็นด้วย %	ไม่แน่ใจ %	ไม่เห็นด้วย %	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง %	รวม
การให้สถานภาพแก่ บุคคล	36.4	53.6	9.1	1.0	0	100.0
การปฏิบัติหน้าที่	จัดเป็น ประจำ %	จัดบ่อยมาก %	จัดบ้างแต่ ไม่มากนัก %	นานๆจะจัด สักครั้ง %	ไม่เคยจัด เลย %	รวม %
การให้สถานภาพ แก่บุคคล	16.3	11.5	35.4	19.6	17.2	100.0

ในทางปฏิบัติเมื่อถามว่าในการจัดรายการผู้ตอบแบบสอบถามได้เคยยกย่องบุคคล หรือผลงานของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะทางภาครัฐบาลหรือภาคเอกชน ให้ผู้ทั้งหมดบ้างหรือไม่ ปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ร้อยละ 35.4 จัดบ้างแต่ไม่มากนัก รองลงมาร้อยละ 19.6 นาน ๆ จะจัดสักครั้ง และร้อยละ 17.2 ไม่เคยจัดเลย และมีเพียงร้อยละ 19.3 และ 11.5 เท่านั้น ที่จัดเป็นประจำและจัดบ่อยมาก ซึ่งรวมกันแล้วเท่ากับร้อยละ 27.8 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้จัดรายการยกย่องสนับสนุน อันเป็นการให้สถานภาพแก่บุคคลตามแนวความคิดประการที่ 8 นี้

สำหรับเหตุผลของผู้ที่จ้กรายการตามหน้าที่ประการที่ 8 นี้ โดยจ้กเป็นประจำ และจ้กบ่อยมาก ซึ่งมีจำนวนรวมกันร้อยละ 27.8 ได้ให้เหตุผลว่าเพื่อยกย่องให้เกียรติและให้กำลังใจกับผู้ทำดี และเพื่อเป็นตัวอย่างให้คนอื่น ๆ ทำตามบ้าง นอกจากนี้ รายการแบบนี้ เป็นนโยบายอย่างหนึ่งของสถานีที่ผู้บังคับบัญชาให้การสนับสนุนอย่างยิ่ง เพราะเท่ากับเป็นการกระชับสัมพันธ์ไมตรี และความเข้าใจอันดีระหว่างหน่วยงานอีกด้วย

ผู้ที่จ้กบ้างไม่มากนัก ซึ่งมีจำนวนมากที่สุดถึงร้อยละ 35.4 ได้ให้เหตุผลว่าเนื่องจากเกรงว่าเมื่อยกย่องให้มีชื่อเสียงแล้วบุคคลเหล่านั้น จะไม่สามารถทำความดีได้ตลอดไป และส่วนใหญ่การยกย่องบุคคลจะยกย่องเฉพาะบุคคลที่เด่นในโอกาสมากกว่าในปัจจุบัน

ผู้ที่นาน ๆ จะจ้กสักครั้ง ซึ่งมีจำนวนมากรองลงมา คือร้อยละ 19.6 ให้เหตุผลว่าสาเหตุที่นาน ๆ จะจ้กสักครั้งก็เนื่องจ้กว่ารายการประเภทนี้มีผู้รับผิดชอบจ้กอยู่แล้ว และส่วนใหญ่จะยกย่องหน่วยงานมากกว่าตัวบุคคล นอกจากบุคคลที่มีผลงานดีเด่นจริง ๆ และมีข้อมูลในการทำรายการเพียงพอ

ส่วนผู้ที่ไม่เคยจ้กรายการที่ให้สถานภาพแก่บุคคลเลย ซึ่งมีมากเป็นอันดับสามของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด คือร้อยละ 17.2 ได้ให้เหตุผลว่า เนื่องจากสถานีมีรายการประเภทนี้อยู่แล้ว และรายการประเภทนี้ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของรายการที่ตนเองจ้กอยู่

จากข้อมูลที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น สามารถนำมาทดสอบสมมุติฐานเกี่ยวกับหน้าที่ประการที่ 8 ได้ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงเห็นคว้ว่าวิทยุกระจายเสียงสามารถให้สถานภาพกับบุคคลได้

2. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการให้สถานภาพแก่บุคคล สมมุติฐานข้อนี้ไม่ได้รับการยืนยัน

3. มีความแตกต่างระหว่าง ความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่ในการให้
 สถานภาพแก่บุคคลของเจ้าหน้าที่ปลัดรายการวิทยุกระจายเสียง เพราะผู้ตอบแบบสอบถาม
 เกือบทั้งหมดมีความคิดเห็นด้วย แต่ในทางปฏิบัติมีผู้ตอบแบบสอบถามเพียงจำนวน
 น้อยมากที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ประการนี้ ด้วยเหตุผลคือ ผู้ที่มีผลงานดีเด่น ที่ควรแก่การ
 ยกย่องมีน้อย ดังนั้น ส่วนใหญ่จึงยกย่องหน่วยงานมากกว่าตัวบุคคล และไม่แน่ใจว่าเมื่อ
 ยกย่องเผยแพร่เกียรติคุณไปแล้ว บุคคลผู้นั้นจะทำความดีได้ตลอดไป นอกจากนี้
 รายการประเภทนี้ ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของรายการที่จัดอยู่

หน้าที่ประการที่ 9 การเป็นสื่อกลางระหว่างรัฐบาลกับประชาชน

เมื่อประเทศเริ่มพัฒนาขึ้น ผู้มีหน้าที่กำหนดนโยบายจะต้องรับฟังความคิดเห็น
 ของประชาชน เพื่อที่จะได้วางแผนพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับความต้องการของ
 ประชาชน และวิทยุกระจายเสียงก็สามารถเป็นสื่อกลางในการนำนโยบายของรัฐบาล
 ไปเผยแพร่ต่อประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบและแสดงความคิดเห็นและวิทยุ
 ก็มีหน้าที่นำความคิดเห็นเหล่านั้นมาเสนอต่อรัฐบาลอีกครั้งหนึ่ง การเปิดโอกาสให้
 ประชาชนแสดงความคิดเห็น เท่ากับเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ
 บริหารประเทศและการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาล อันเป็นลักษณะของสังคม
 ที่พัฒนาแล้ว

จากการศึกษาความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่การเป็นสื่อกลางระหว่าง
 รัฐบาลกับประชาชนของวิทยุกระจายเสียง ซึ่งจะนำมาวิเคราะห์ในตารางที่ 10 คือ
 ในเรื่องความคิดเห็นนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้วย คือ ร้อยละ
 43.5 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 36.4 เห็นด้วย ร้อยละ 16.3 ไม่แน่ใจ และประมาณ
 ร้อยละ 4.0 ที่ไม่เป็นด้วยกับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถาม
 ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับหน้าที่ประการที่ 8 นี้ และในการปฏิบัติหน้าที่การเป็นสื่อกลาง
 ระหว่างรัฐบาลกับประชาชนนั้น ตามตารางเดียวกันจะเห็นได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม
 ร้อยละ 35.4 ซึ่งเป็นอัตราสูงสุด ได้จัดเป็นประจำ รองลงมา ร้อยละ 26.3 จัดบ้าง
 แต่ไม่มากนัก และร้อยละ 19.6 ไม่เคยจัดเลย ขณะที่จำนวนร้อยละของผู้ที่จัดบ่อยมาก

และนาน ๆ จะจึกสักครั้ง ไกลเคียงกัน แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามไม่ค่อยได้ทำหน้าที่ เป็นสื่อกลางระหว่างรัฐกับประชาชน เพราะจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้จึกเป็นประจำและจึกบ่อยมาก รวมกันแล้วมีเพียงร้อยละ 45.9 ซึ่งไม่ถึงครึ่งหนึ่งของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่การเป็นสื่อกลางระหว่าง รัฐบาลกับประชาชน

ความคิดเห็นก่อนหน้าที่	เห็นควย	เห็นควย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นควย	ไม่เห็นควย	รวม
	อย่างยิ่ง				อย่างยิ่ง	
	%	%	%	%	%	%
การเป็นสื่อกลางระหว่างรัฐบาลกับประชาชน	43.5	36.4	16.3	3.3	0.5	100.0
การปฏิบัติหน้าที่	จึกเป็นประจำ	จึกบ่อยมาก	จึกบ้างแต่ไม่มากนัก	นานๆจะจึกสักครั้ง	ไม่เคยจึกเลย	รวม
	%	%	%	%	%	%
การเป็นสื่อกลางระหว่างรัฐบาลกับประชาชน	35.4	10.5	26.3	8.1	19.6	100.0

สำหรับเหตุผลในทางปฏิบัติ ผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้จึกรายการประการนี้เป็นประจำ และจึกบ่อยมาก ได้ให้เหตุผลว่า เนื่องจากสถานีวิทยุทุกสถานีเป็นของทางราชการ จึงถือเป็นหน้าที่ในการนำข่าวสารของทางราชการไปเผยแพร่ให้ประชาชนได้ทราบ แต่ส่วนใหญ่เท่าที่เท่าก็เพียงแต่นำนโยบายของรัฐบาลไปเผยแพร่ต่อประชาชน ไม่เคยนำความคิดเห็นของประชาชนเสนอต่อรัฐบาล เพราะประชาชนผู้ฟังไม่กล้าแสดงความคิดเห็นกลับมา และไม่แน่ใจว่าความคิดเห็นของประชาชนจะไคยไปถึงผู้บริหารประเทศ

ส่วนผู้ที่จึกบ้างแต่ไม่มากนัก ซึ่งมีอัตราสูง พอสมควรได้ให้เหตุผลว่า เพราะคิดว่ารัฐบาลคงไม่สนใจ ความคิดเห็นของประชาชนจึงไม่จึก ผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่านาน ๆ จะจึกสักครั้ง ได้ให้เหตุผลว่า เนื่องจากไม่มีเวลาที่จะเตรียมรายการประเภทนี้ และคิดว่าประชาชนในชนบทคงไม่สนใจนโยบายของรัฐบาล

สำหรับผู้ที่ไม่เคยจึกเลย ซึ่งมีถึงร้อยละ 19.6 ได้ให้เหตุผลว่า เนื่องจากมีผู้จึกรายการประเภทนี้อยู่แล้ว และไม่มีข้อมูลเพียงพอ และไม่ชัดเจนของรายการที่จึกอยู่

จากข้อมูลดังกล่าวมาแล้ว ทำให้น่ามาทดสอบสมมุติฐานเกี่ยวกับหน้าที่ของวิทยุกระจายเสียง ในการเป็นสื่อกลางระหว่างรัฐบาลกับประชาชนได้ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงเห็นควยว่าวิทยุกระจายเสียงสามารถทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างรัฐบาลกับประชาชน สมมุติฐานข้อนี้ได้รับการยืนยัน

2. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่การเป็นสื่อกลางระหว่างรัฐบาลกับประชาชน สมมุติฐานข้อนี้ไม่ได้รับการยืนยัน

3. มีความแตกต่างระหว่าง ความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่การเป็นสื่อกลางระหว่างรัฐบาลกับประชาชน ของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง สมมุติฐานข้อนี้ไม่ได้รับการยืนยัน เพราะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นค้านเห็นควย แต่ในทางปฏิบัติส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้ปฏิบัติ เนื่องจากคิดว่าผู้ฟังในชนบทคงไม่สนใจนโยบายของรัฐบาล นอกจากนั้นก็ไม่มีข้อมูล และไม่มีเวลาเตรียมรายการประเภทนี้ และส่วนใหญ่ ก็เป็นการนำนโยบายของรัฐบาลไปเสนอต่อผู้ฟังค้านเดียว ไม่ค่อยได้

นำความคิดเห็นของผู้ฟังเสนอต่อรัฐบาล เพราะผู้ฟังไม่ได้ แสดงความคิดเห็นกลับมา และไม่น่าเชื่อว่ารัฐบาลจะสนใจรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

หน้าที่ประการที่ 10 การบังคับให้เป็นไปตามปทัสถานทางสังคม

วิทยุกระจายเสียงสามารถนำข่าวสารความประพฤติกของบุคคลที่ละเมิดปทัสถานทางสังคม มาเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ ในกรณีที่ปทัสถานนั้น (เช่น กฎระเบียบข้อบังคับ หรือกฎหมาย) ยังไม่เป็นที่รับทราบแพร่กระจายทั้งสังคม หรือปทัสถานนั้นยังคลุมเครืออยู่ วิทยุกระจายเสียงก็มีหน้าที่กระจายข่าวสารเกี่ยวกับปทัสถานนั้นให้ประชาชนทราบ และสร้างความเข้าใจชัดเจนให้กับประชาชนด้วย การที่วิทยุกระจายเสียงทำหน้าที่ช่วยเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับปทัสถานของสังคม และทำให้ประชาชนเข้าใจปทัสถานนั้น ๆ เท่ากับเป็นการช่วยยับยั้งไม่ให้บุคคลประพฤติกออกนอกอุทาจของปทัสถาน หรือเป็นการบังคับไม่ให้ประชาชนละเมิดปทัสถานทางสังคมที่ถูกต้องกำหนดไว้นั่นเอง แต่การบังคับเช่นนี้เป็น การบังคับทางอ้อม

ตารางที่ 11 ได้แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นคว่าวิทยุกระจายเสียงสามารถให้ความรู้กับผู้ฟังในเรื่องกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของสังคม เพื่อให้ผู้ฟังปฏิบัติตามได้ โดยมีอัตรากผู้เห็นคว่าร้อยละ 53.6 เห็นคว่าอย่างย้ง ร้อยละ 35.9 ไม่น่าใจเพียงร้อยละ 9.6 เท่านั้น และในคานการปฏิบัติหน้าที่จ้กรายการเพื่อให้ความรู้กับผู้ฟังในเรื่องกฎหมายระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของสังคมตลอดจนโทษฐานละเมิดกฎหมายนั้นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 33.0 ซึ่งเป็นอัตรากสูงสุค ได้จ้กรายการแต่ไม่มากนัก ร้อยละ 22.0 จ้กรเป็นประจำ ร้อยละ 14.8 จ้กรบ่อยมาก และมีผู้ไม่เคยจ้กรเลยมีอัตรากสูงถึงร้อยละ 20.1 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แจะเห็นคว่า แต่ก็ไม่ค่อยได้จ้กรายการให้ความรู้กับผู้ฟังในเรื่องกฎหมายระเบียบข้อบังคับตลอดจนโทษฐานหลักเลี่ยสุหรือละเมิดกฎหมายเหล่านั้น เพราะจำนวนผู้ที่จ้กรประจำและจ้กรบ่อยมากรวมกันแล้วมีเพียงร้อยละ 36.8 ซึ่งแสดงว่าวิทยุกระจายเสียงไม่ค่อยได้ทำหน้าที่ประกาศหรือเผยแพร่ปทัสถานของสังคมไปสู่ประชาชนหรือไม่ค่อยได้บังคับให้ประชาชนปฏิบัติตามปทัสถานนั้นเอง

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่บังคับให้เป็นไปตาม
 ปทัสถานทางสังคม

ความคิดเห็นต่อหน้าที่	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	รวม
	อย่างยิ่ง				อย่างยิ่ง	
	%	%	%	%	%	%
การบังคับให้เป็นไป ตามปทัสถานทางสังคม	35.9	53.6	9.6	0.5	0.5	100.0
การปฏิบัติหน้าที่	จัดเป็น	จัดบ่อยมาก	จัดบ้างแต่	นานๆจะจัด	ไม่เคยจัด	รวม
	ประจำ		ไม่มากนัก	สักครั้ง	เลย	
	%	%	%	%	%	%
การบังคับให้เป็นไป ตามปทัสถานทางสังคม	22.0	14.8	33.0	10.0	20.1	100.0

สำหรับเหตุผลในทางปฏิบัติ ผู้ตอบแบบสอบถามที่จัดเป็นประจำและจัดบ่อย
 ใ้ให้เหตุผลว่า เนื่องจากเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง ทำให้ผู้ฟังได้รับทราบกฎระเบียบ
 ต่าง ๆ และไม่ทำผิดกฎหมาย โดยรู้เท่าไม่ถึงการ หรือหลีกเลี่ยงโดยอ้างว่าไม่รู้
 กฎหมาย เพื่อให้ประชาชนได้รู้กฎระเบียบของสังคม มีความสำนึกในหน้าที่และสิทธิของ
 ตนเองรู้จักหน้าที่ของพลเมืองก็ สังคมก็จะใสสงบสุข นอกจากนั้นก็เป็นหน้าที่รับผิดชอบ
 โดยตรงและเป็นนโยบายของสถานี

ส่วนผู้ที่จัดบ้างแต่ไม่มากนัก ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด ในบรรดาผู้ตอบ
 แบบสอบถามทั้งหมดก็ให้เหตุผลว่า เนื่องจากเห็นว่ามีการจัดอยู่แล้ว และไม่มีความรู้
 เรื่องกฎหมายก็พอ ประทับกับข่าวเคลนข้อมูลและบุคลากร โดยเฉพาะสถานีวิทยุใน
 กางจังหวัด สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เคยจัดเลยซึ่งนับว่ามีอัตราสูงพอสมควร

ถึงร้อยละ 20.1 นั้น ใ้ให้เหตุผลว่า เนื่องจากเห็นว่าผู้จัดอยู่แล้ว ตนเองไม่มีความรู้เรื่องกฎหมาย กลัวว่าจักแล้วจะเกิดผิดพลาดไ้เลยไม่จัก นอกจากนั้นให้ความรู้เรื่องกฎหมายไม่ใ้รูปแบบของรายการที่จัดอยู่

จากข้อมูลดังกล่าวมาแล้วทั้งหมด ทำให้สามารถสรุปผลการทดสอบสมมุติฐานเกี่ยวกับหน้าที่ของสื่อมวลชน ในการบังคับให้เป็นไปตามป้ตธานทางสังคมไ้ดังต่อไปนี้

1. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงเห็นด้วยกับหน้าที่ในการบังคับให้เป็นไปตามป้ตธานทางสังคม สมมุติฐานข้อนี้ไ้รับการยืนยัน

2. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ไม่ไ้ปฏิบัติหน้าที่บังคับให้เป็นไปตามป้ตธานทางสังคม สมมุติฐานข้อนี้จึงไม่ไ้รับการยืนยัน

3. มีความแตกต่างอย่างมาก ระหว่างความคิดเห็น และการปฏิบัติหน้าที่บังคับให้เป็นไปตามป้ตธานทางสังคม ดังนั้นสมมุติฐานข้อ 3 จึงไม่ไ้รับการยืนยัน เพราะในเรื่องความคิดเห็น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้วย แต่ในทางปฏิบัติ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กลับไม่ไ้ปฏิบัติ ด้วยเหตุผลคือ ผู้จัดไม่มีความรู้ในเรื่องกฎหมายคือ เกรงว่าจักไปแล้วจะเกิดผิดพลาดไ้ โดยเฉพาะสถานีวิทยุในต่างจังหวัด จะขาดแคลนข้อมูลและบุคลากรก้านกฎหมาย

หน้าที่ประการที่ 11 การช่วยย้าทัศนคติของบุคคลใ้แน่นแฟ้นขึ้น

วิทยุกระจายเสียงสามารถให้ข่าวสาร เพื่อไปเสริมย้าทัศนคติที่บุคคลยึดถืออยู่แล้วใ้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่เพิ่งเกิด และยังไม่คงที่ของบุคคลไ้ แต่สำหรับทัศนคติที่บุคคลยึดถือมานาน และฝังลึกอยู่ในจิตใจ สื่อมวลชนไม่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงใ้เป็นตรงกันข้ามไ้ เพียงแต่อาจจะเปลี่ยนแปลงไ้เล็กน้อย แต่การเปลี่ยนแปลงนั้นคงอยู่ในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป แทนที่จะเปลี่ยนอย่างกระทันหัน และบุคคลต้องไ้รับข่าวสารเพียงพอในการพัฒนาประเทศ ประชาชนควรไ้รับข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวของกับการพัฒนา เพื่อเสริมย้าทัศนคติและความเชื่ออันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเป็นเป้าหมายของการพัฒนาและในการศึกษาความคิดเห็นและการ

ปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงต่อหน้าที่ในการช่วยย่ำทัศนคติของบุคคลให้แน่นแฟ้นขึ้นนั้น ปรากฏว่าตามตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นควยว่า วิทยุกระจายเสียงสามารถช่วยย่ำทัศนคติ และความเชื่อที่ผู้ฟังยึดถืออยู่ให้แน่นแฟ้นขึ้นได้ โดยมีผู้เห็นควยร้อยละ 59.3 เห็นควยอย่างยิ่งร้อยละ 22 และไม่เห็นใจร้อยละ 17.2

ในทางปฏิบัติ ของการจกรายการที่น่าเสนอเรื่องราวที่สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อที่ผู้ฟังยึดถืออยู่เพื่อย่ำให้ทัศนคติและความเชื่อนั้น ๆ แน่นแฟ้นมั่นคงยิ่งขึ้นนั้น ปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่จกรายการที่ทำหน้าที่ดังกล่าวบ่อยครั้งนัก โดยมีผู้ที่จกร้างแต่ไม่มากนัก และไม่เคยจกเลย ในอัคราที่เท่ากันคือร้อยละ 32

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความคึกเห็นและการปฏิบัติหน้าที่ช่วยย่ำทัศนคติของบุคคลให้แน่นแฟ้นขึ้น

ความคึกเห็นต่อหน้าที่	เห็นควย	เห็นควย	ไม่เห็นใจ	ไม่เห็นควย	ไม่เห็นควย	รวม
	อย่างยั้ง				อย่างยั้ง	
	%	%	%	%	%	%
การช่วยย่ำทัศนคติของบุคคลให้แน่นแฟ้นขึ้น	22.0	59.3	17.2	0.5	1.0	100.0
การปฏิบัติหน้าที่	จกเป็น	จกบ่อยมาก	จกบ้างแต่	นานๆจะจก	ไม่เคยจก	รวม
	ประจำ		ไม่มากนัก			
	%	%	%	%	%	%
การช่วยย่ำทัศนคติของบุคคลให้แน่นแฟ้นขึ้น	14.4	14.4	32.5	16.7	32.0	100.0

รองลงมาคือ ผู้ที่นาน ๆ จะซักสักครั้ง ร้อยละ 16.7 ส่วนผู้จักเป็นประจำและจักบ่อยมาก มีจำนวนเท่า ๆ กัน ในอัตราที่น้อยมาก คือร้อยละ 14.4 ซึ่งรวมกันแล้วเท่ากับร้อยละ 28.8 เท่านั้น

สำหรับเหตุผลในทางปฏิบัติ ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ได้จักรายการทำหน้าที่ กังกล่าว โดยจักเป็นประจำ และจักบ่อยมาก ซึ่งมีจำนวนน้อยที่สุดเท่า ๆ กัน ใ้ให้เหตุผลว่า เนื่องจากเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟังและเป็นแนวทางของรายการที่จักทำอยู่ และเห็นว่าเป็นการง่ายที่จะย้าให้ผู้ฟังเชื่อมั่นในสิ่งที่เขาเชื่ออยู่แล้ว นอกจากนั้นก็เพื่อที่จะเปลี่ยนทัศนคติ และความเชื่อในทางที่ผิด ๆ ของผู้ฟังให้หันกลับมามีทัศนคติที่ถูกต้อง เช่น เรื่องการรักษาความสะอาด เรื่องสุขภาพอนามัย การวางแผนครอบครัว เป็นต้น

ส่วนผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่จักบ้างแต่ไม่มากนัก และกลุ่มที่ไม่เคยจักเลย ซึ่งมีจำนวนสูงสุดเท่า ๆ กัน ใ้ให้เหตุผลว่าเนื่องจากไม่มีข้อมูลเพียงพอ และคิดว่าผู้ฟังคงไม่สนใจ นอกจากนั้นก็ไม่ใช่แนวทางของรายการที่จักอยู่ ส่วนผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่นาน ๆ จะซักสักครั้งใ้ให้เหตุผลที่คล้าย ๆ กันว่า ไม่มีข้อมูลเพียงพอและช่วงเวลาออกอากาศของรายการไม่อำนวย สำหรับเสนอเรื่องเช่นนี้หรือเวลาของรายการมีน้อย

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ทำให้สรุปผลการทดสอบสมมุติฐานเกี่ยวกับหน้าที่ของสื่อมวลชน ในการเสริมย้าทัศนคติของบุคคลให้แน่นแฟ้นขึ้นใ้ดังต่อไปนี้

1. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง เห็นควยว่าวิทยุฯ สามารถทำหน้าที่ช่วยย้าทัศนคติของบุคคลให้แน่นแฟ้นขึ้นใ้ สมมุติฐานข้อนี้ใ้รับการยืนยัน
2. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ไม่ใ้ปฏิบัติหน้าที่ในการช่วยย้าทัศนคติของบุคคลให้แน่นแฟ้นขึ้น สมมุติฐานข้อนี้ไม่ใ้รับการยืนยัน
3. มีความแตกต่างอย่างเห็นใ้ชัด ระหว่างความคิดและการปฏิบัติหน้าที่เสริมย้าทัศนคติของบุคคล เพราะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่งหนึ่งใ้ที่แสดงความคิดเห็นว่าเห็นควย แต่กลับไม่คอยใ้ปฏิบัติ หรือไม่เคยปฏิบัติเลย กังนั้น สมมุติฐานข้อนี้ไม่ใ้รับการยืนยัน ซึ่งเป็นเช่นนี้ เนื่องจากว่าไม่มีข้อมูลเพียงพอ คิดว่า

ผู้ฟังไม่สนใจเลยไม่จึก และเวลาของรายการมีน้อย นอกจากนั้น ก็ไม่ใช่แนวทางของรายการที่จึกอยู่เป็นประจำ

หน้าที่ประการที่ 12 การสร้างรสนิยมให้กับผู้ฟัง

ปัจจุบันนี้สื่อมวลชนสามารถมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของบุคคล เพราะคนเรามักจะคุ้นเคยกับสิ่งที่ตนเองได้พบได้เห็นหรือได้ยินได้ฟังอยู่เป็นประจำ และความคุ้นเคย เมื่อพอกพูนนาน ๆ เขาก็จะเปลี่ยนเป็นความชอบในที่สุด เช่น บุคคลได้ฟังเพลง ๆ หนึ่ง จากวิทยุกระจายเสียง ซ้ำบ่อย ๆ หลาย ๆ ครั้ง ก็จึรู้สึกชอบเพลงนั้นในที่สุด ดังนั้น ในการพัฒนาประเทศวิทยุกระจายเสียงควรจะนำข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา มาเสนอซ้ำ ๆ เป็นประจำ เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความคุ้นเคย และสนใจที่จะติดตามรับฟังเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศ เช่น โครงการพัฒนาต่าง ๆ นโยบายของรัฐบาล ข่าวสารข้อมูลที่สามารถนำมาปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ เมื่อประชาชนต่างมีความสนใจที่ติดตามรับฟังข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพัฒนาเหมือน ๆ กัน แสดงว่าประชาชนเริ่มมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่ละน้อย ดังนั้น ในการศึกษาความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่ในการสร้างรสนิยมให้กับผู้ฟังของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงตามตารางที่ 13 จะเห็นได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เห็นควย คือ ร้อยละ 61.7 เห็นควย ร้อยละ 18.7 เห็นควยอย่างยิ่ง และมีผู้ตอบว่าไม่แน่ใจเพียงร้อยละ 17.7 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นควย

ในทางปฏิบัติผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่เคยจึกรายการที่นำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยสร้างรสนิยมให้กับผู้ฟัง โดยจึกบ้างแต่ไม่มากนัก มีอัตราสูงถึงร้อยละ 41.1 และผู้ที่ไม่เคยจึกมีอัตราลดลงมา ร้อยละ 24.5 ส่วนผู้ที่จึกเป็นประจำ และจึกบ่อยมากมีอัตราใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 12.0 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามไม่ไ้ทำหน้าที่ในการสร้างรสนิยมในเรื่องต่าง ๆ ให้กับผู้ฟัง เพราะผู้ตอบแบบสอบถามที่จึกเป็นประจำและจึกบ่อยมากรวมกันแล้วมีเพียงร้อยละ 25.3

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่สร้างรสนิยมให้กับ
ผู้ฟัง

ความคิดเห็นต่อหน้าที่	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		รวม	
	อย่างยิ่ง		ไม่แน่ใจ	อย่างยิ่ง		
	%	%	%	%	%	
การสร้างรสนิยม ให้กับผู้ฟัง	18.7	61.7	17.7	1.4	0.5	100.0
การปฏิบัติหน้าที่	จักเป็น	จักบ่อยมาก	จักบ้างแต่	นานๆจะจัก	ไม่เคยจัก	รวม
	ประจำ		ไม่มากนัก	สักครั้ง	เลย	
	%	%	%	%	%	%
การสร้างรสนิยม ให้กับผู้ฟัง	12.9	12.4	41.1	9.1	24.5	100.0

สำหรับเหตุผลในทางปฏิบัตินั้น กลุ่มผู้ที่จักเป็นประจำและจักบ่อยมากได้ให้เหตุผลว่าเนื่องจากต้องการให้ผู้ฟังมีความนิยมในเรื่องใหม่ ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต เช่น การเลี้ยงดูทารก การบริโภคสินค้าที่ผลิตในประเทศ และเป็นวัตถุประสงค์ของรายการ

ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ตอบว่าจักบ้างแต่ไม่มากนัก ซึ่งมีจำนวนมากที่สุดได้ให้เหตุผลว่า จะจักเฉพาะเรื่องที่สนใจ และอยู่ในช่วงเวลาที่กำลังรณรงค์ เช่น การรักษาสุขภาพฟัน การรักษาความสะอาด และคิดว่าคงไม่สามารถทำได้ง่าย ๆ เลยไม่จักส่วนผู้ที่ไม่เคยจักเลย ซึ่งมีจำนวนสูงเป็นอันดับสอง ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลาในการ

ค้นหาข้อมูล และไม่ใช้รูปแบบของรายการที่จัดอยู่ นอกจากนั้นเห็นว่ามีผู้จัดอยู่แล้ว

จากข้อมูลดังกล่าวทำให้สรุปผลการทดสอบสมมุติฐานเกี่ยวกับหน้าที่ของวิทยุกระจายเสียงในการสร้างรสนิยมให้กับผู้ฟังได้ดังต่อไปนี้

1. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง เห็นด้วยเกี่ยวกับหน้าที่ของวิทยุกระจายเสียงในการสร้างรสนิยมให้กับผู้ฟัง สมมุติฐานข้อนี้ได้รับการยืนยัน
2. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการสร้างรสนิยมให้กับประชาชนผู้ฟัง ดังนั้นสมมุติฐานข้อนี้ไม่ได้รับการยืนยัน
3. มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็น และการปฏิบัติหน้าที่ในการสร้างรสนิยมให้กับผู้ฟัง สมมุติฐานข้อนี้ไม่ได้รับการยืนยัน เพราะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วย แต่ส่วนใหญ่ก็ไม่ได้ปฏิบัติเท่าที่ควรจะเป็น เนื่องจากไม่มีเวลา ค้นหาข้อมูล และไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของรายการที่จัดอยู่ นอกจากนั้นก็เห็นว่าการสร้างรสนิยมนั้นไม่สามารถทำได้ง่าย

หน้าที่ประการที่ 13 หน้าที่การเป็นครู ให้ความรู้กับผู้ฟัง

วิทยุกระจายเสียงสามารถให้ความรู้กับประชาชนได้โดยตรงบางส่วน และบางส่วนก็ทำร่วมกับการสื่อสารระหว่างบุคคล ดังนั้น เท่ากับว่าวิทยุกระจายเสียงสามารถสอนประชาชนให้ได้รับความรู้ เกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ๆ แนวทางการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ทำให้ประชาชนเกิดความรู้และความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนา

จากการศึกษาถึงความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่เป็นครูให้ความรู้แก่ประชาชนผู้ฟัง ตามตารางที่ 14 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทั้งหมดเห็นด้วยว่าวิทยุสามารถเป็นครูให้ความรู้กับผู้ฟังได้ คือมีผู้เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 47.4 และเห็นด้วยร้อยละ 46.4 ซึ่งเป็นอัตราที่ใกล้เคียงกัน และมีผู้ไม่แน่ใจเพียงร้อยละ 6.2 และไม่มีผู้ที่ไม่เห็นด้วยเลย

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่เป็นครูให้ความรู้
กับบุฟ้ง

ความคิดเห็นก่อนหน้าที่	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	รวม
	อย่างยิ่ง				อย่างยิ่ง	
	%	%	%	%	%	%
การเป็นครูให้ความ รู้กับบุฟ้ง	47.4	46.4	6.2	0	0	100.0
การปฏิบัติหน้าที่	จัดเป็น	จัดบ่อยมาก	จัดบ้างแต่	นานๆจะจัด	ไม่เคยจัด	รวม
	ประจำ		ไม่มากนัก	สักครั้ง	เลย	
	%	%	%	%	%	%
การเป็นครูให้ ความรู้กับบุฟ้ง	45.9	11.0	21.0	8.1	13.4	

ในทางปฏิบัติ ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบครึ่งหนึ่งของผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทั้งหมดคือ ร้อยละ 45.9 ได้จัดรายการให้ความรู้แก่ประชาชนบุฟ้งเป็นประจำ ซึ่งเป็นอัตราสูงสุด รองลงมา ร้อยละ 21.5 ได้จัดบ้างแต่ไม่มากนัก และผู้ที่ไม่เคยจัดเลย ร้อยละ 13.4 ร้อยละ 11.0 จัดบ่อยมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้ทำหน้าที่เปรียบเสมือนครู ให้ความรู้แก่บุฟ้ง เพราะจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่จัดเป็นประจำและจัดบ่อยมากรวมกันแล้วมีจำนวนถึงร้อยละ 55.9

สำหรับเหตุผลในทางปฏิบัติของผู้ที่จัดเป็นประจำและจัดบ่อยมาก ก็คือ เป็นนโยบายของสถานี และเป็นความสำนึกในหน้าที่ของสื่อมวลชนในการให้ความรู้กับประชาชน นอกจากนั้นเห็นว่าความรู้ต่าง ๆ ล้วนแต่เป็นประโยชน์ในการเสริมสร้างสติปัญญาของบุฟ้งเลยจัดนำมาเสนอเป็นประจำ และประชาชนบุฟ้งก็ให้ความสนใจสอบถาม

มาเป็นประจำ กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้จัดบ้างแต่ไม่มากนักได้ให้เหตุผลว่าเนื่องจากมีงานประจำอยู่มาก ไม่มีเวลาดูหาข้อมูลและเกรงว่าผู้ฟังจะเบื่อ เพราะคิดว่าผู้ฟังคงไม่สนใจรับฟัง เรื่องสาระหนัก ๆ เลยไม่จัด

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เคยจัดเลย ได้ให้เหตุผลในทางปฏิบัติว่า เนื่องจากเห็นว่าการประชุมประเภทนี้มีผู้จัดมากแล้ว เลยไม่จัด นอกจากนั้นก็ยังมีงานประจำมาก ไม่มีเวลาดูหา และไม่มีหน้าที่รับผิดชอบรายการประชุม

จากข้อมูลดังกล่าวมานี้ สามารถนำมาสรุปผลการทดสอบสมมติฐาน เกี่ยวกับหน้าที่ของวิทยุกระจายเสียงในการ เป็นครูให้ความรู้ได้ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง เห็นด้วยกับหน้าที่ของวิทยุในการ เป็นครูให้ความรู้ ดังนั้น สมมติฐานข้อนี้ได้รับการยืนยัน
2. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูให้ความรู้ ดังนั้น สมมติฐานข้อนี้ได้รับการยืนยัน
3. ไม่มีความแตกต่าง ระหว่างความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่เป็นครูให้ความรู้ สมมติฐานข้อนี้ได้รับการยืนยัน เพราะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยและได้ปฏิบัติเป็นประจำ

สรุป

จากการศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงต่อหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ และการปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง โดยผู้วิจัยได้นำแนวความคิดเกี่ยวกับหน้าที่ของสื่อมวลชนที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศของ Wilbur Schramm มาทำการศึกษากับเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ที่ผ่านการอบรมจากโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์ เพื่อทราบความคิดเห็น และการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงเหล่านั้น ปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงส่วนใหญ่

มีความคิดเห็นคล้ายกับหน้าที่ต่าง ๆ ของสื่อมวลชนที่มีต่อการพัฒนาประเทศทั้ง 13 ประการ ตามแนวความคิดของ Wilbur Schramm แต่ในทางปฏิบัติ ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ผลิต รายการวิทยุกระจายเสียงได้ทำหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศสนองแนว ความคิดดังกล่าวเพียง 4 ประการเท่านั้นคือ หน้าที่ในการรายงานข่าวหรือเหตุการณ์ ต่าง ๆ หน้าที่ในการเพิ่มพูนความรู้หรือประสบการณ์ หน้าที่ในการสร้างบรรยากาศสำหรับการพัฒนาประเทศ และหน้าที่การเป็นครูให้ความรู้ และไม่ไ้ทำหน้าที่ต่าง ๆ ที่สื่อมวลชน ในประเทศที่กำลังพัฒนาควรจะต้องทำอีก 9 ประการ โดยเฉพาะหน้าที่การให้สถานภาพ แก่บุคคล หน้าที่ช่วยเสริมย้าทัศนคติ หน้าที่สร้างรสนิยมให้กับผู้ฟัง ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 70 - 75 ไม่ไ้ปฏิบัติทั้งนี้เนื่องจากว่า ช่างแกลนซอมูล ไม่มีเวลาค้นคว้าข้อมูล เพราะมีงานประจำอื่นทำมากอยู่แล้ว เวลาของรายการมีน้อย และช่วงเวลาออกอากาศ ก็ไม่อำนวยในการจัดรายการที่มีเนื้อหาสาระดังกล่าว นอกจากนั้น ก็ไม่ไ้รูปแบบของ รายการที่จัดอยู่ และคิดว่าผู้ฟังคงไม่สนใจเลยไม่จัด

ในการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับเหตุผลในการปฏิบัติหน้าที่จัดรายการที่มี เนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศทั้ง 13 ประการ โดยจัดเป็นประจำ จัดบ่อย มาก จัดบ้างแต่ไม่มากนัก นาน ๆ จะจัดสักครั้ง และไม่เคยจัดเลย มีข้อที่น่าสังเกต โดยเฉพาะเหตุผลของผู้ที่ตอบว่าไม่เคยจัดเลยต่อหน้าที่ประการต่าง ๆ ดังกล่าว คือ ที่ไม่เคยจัดเลย เพราะไม่ไ้รูปแบบของรายการที่จัดอยู่บางไม่ไ้วัตถุประสงค์ของ รายการที่จัดอยู่บาง เช่น รายการที่จัดอยู่เป็นรายการเพลง และวัตถุประสงค์หลักของ รายการเพลงก็คือ ให้ความ บันเทิงแก่ผู้ฟัง ผู้จัดจึงไม่ไ้สอดแทรกสาระหนัก ๆ เข้า ไว้ในรายการ เพราะเกรงว่าจะทำให้ผู้ฟังเบื่อ และผู้ฟังมักจะสนใจฟังเพลงมากกว่า สาระต่าง ๆ

ดังนั้น ข้อมูลอันนี้อาจจะนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนวิชาการ จัดรายการเพลงในหลักสูตรการอบรมเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงของ โรงเรียนการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์ โดยการปรับปรุงวัตถุประสงค์ของ รายการให้สอดคล้องกับแนวนโยบายการพัฒนาประเทศ และความต้องการของผู้ฟัง คือ มีทั้งข่าวสารที่ผู้ฟังควรจะได้รับทราบและมีทั้งความบันเทิงตามความต้องการของผู้ฟัง

ผสมผสานกันไป แทนที่จะมีแค่ความเข้มแข็งเพียงประการเดียวดังที่ผ่านมา

ดังนั้น จากสมมุติฐานที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่า

1. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง เห็นด้วยกับหน้าที่ของสื่อมวลชน เพื่อการพัฒนาประเทศ สมมุติฐานข้อนี้ได้รับการยืนยัน
2. เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ใ้ปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชน เพื่อการพัฒนาประเทศ สมมุติฐานข้อนี้ไม่ได้รับการยืนยัน
3. ไม่มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็น และการปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชน เพื่อการพัฒนาประเทศ สมมุติฐานข้อนี้ไม่ได้รับการยืนยัน

ตอนที่ 2 การทดสอบความสัมพันธ์ของความคิดเห็นต่อหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ การปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ ทักษะคติต่อสื่อมวลชน ค่านิยมสมัยใหม่ของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง

ดังได้กล่าวมาแล้วกันว่า การวิจัยนั้นนอกจากจะมุ่งศึกษาความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงแล้ว ผู้วิจัยยังได้นำตัวแปรอีก 2 ตัว คือทักษะคติต่อสื่อมวลชน และค่านิยมสมัยใหม่ของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงมาทำการศึกษาคู่กัน ทั้งนี้เนื่องจากว่าเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงในฐานะผู้ที่นำเนื้อหาสาระตลอดจนข่าวสารต่าง ๆ ไปแจ้งให้กับประชาชนทราบ ในทางกลับกัน ควรจะได้เป็นผู้เปิดรับสื่อมวลชนอื่น ๆ คู่กัน เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้กับตนเอง ทำให้ตนเองได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองไม่มีประสบการณ์มาก่อนจะได้นำไปถ่ายทอดให้ผู้ฟังอีกต่อหนึ่ง ดังนั้นตัวแปรทักษะคติต่อสื่อมวลชนในการศึกษาครั้งนี้ วัตถุประสงค์ในการรับฟังวิทยุ โทรทัศน์ อ่านหนังสือพิมพ์ อ่านนิตยสาร ภาพยนตร์

ส่วนค่านิยมสมัยใหม่ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ เพราะเป็นสิ่งที่จะต้องเกิดขึ้นกับบุคคลเสียก่อนที่กระบวนการพัฒนาต่าง ๆ จะกระทำ ได้สำเร็จ สื่อมวลชนสามารถนำเอาเรื่องราวที่อยู่ห่างไกลให้มาอยู่ใกล้สามารถทำสิ่ง

ที่เข้าใจใ้ยากให้เข้าใจได้ง่าย นำสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาสู่ประสบการณ์ของประชาชน ทำให้ประชาชนได้รับรู้เรื่องราวแปลก ๆ ประสบการณ์แปลก ๆ เพิ่มมากขึ้น สื่อมวลชน จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะกระตุ้นและแผ่ขยายค่านิยมสมัยใหม่ไปสู่ประชาชน ดังนั้น เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ในฐานะผู้นำข่าวสารและเรื่องราวต่าง ๆ ไปเสนอเพื่อเป็นประสบการณ์กับผู้ฟัง ควรจะเป็นผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่อย่างคิเสียก่อน จึงจะสามารถทำหน้าที่เปลี่ยนแปลง ผู้ฟังให้ค่านิยมสมัยใหม่อันเป็นพื้นฐานของกระบวนการพัฒนาการต่าง ๆ ในที่สุดได้

ดังนั้น ตัวแปรที่เลือกมาศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างกันมีดังนี้คือ

1. ความคิดเห็นต่อหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ
2. การปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ
3. ทิศนคติต่อสื่อมวลชน
4. ค่านิยมสมัยใหม่

โดยมีจุดมุ่งหมายก็คือ ต้องการทราบความสัมพันธ์ และทิศทางของความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 4 ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ทดสอบหนึ่งข้อคือ

สมมติฐาน ความคิดเห็นต่อหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ การปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ ทิศนคติต่อสื่อมวลชน ค่านิยมสมัยใหม่ของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง มีความสัมพันธ์กันและสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่เลือกมาศึกษา

เพื่อเป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของความคิดเห็น การปฏิบัติหน้าที่ ทิศนคติต่อสื่อมวลชน ค่านิยมสมัยใหม่ ผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรต่าง ๆ ดังกล่าวมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson's r) ซึ่งผลจากการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์ จะช่วยให้ทราบรายละเอียดสองประการของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองที่นำมาศึกษา กล่าวคือ เครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะชี้ระบุดังทิศทางของความสัมพันธ์ว่าไปในทิศทางเดียวกันหรือทิศทางตรงกันข้ามกัน และค่าที่แท้จริงของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ ไม่นับรวมเครื่องหมาย สามารถใช้เป็นกรณีระบุบอกระดับของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง และถ้านำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ยกกำลังสองคือ Coefficient of Determination (r^2) ของการกระจายตัวแปร ซึ่งสามารถถูกอธิบายโดยตัวแปรอิสระ ตัวอย่างเช่น ถ้าความบ่อยครั้งของการชมโทรทัศน์เป็นตัวแปรตาม และรายได้เป็นตัวแปรอิสระ เมื่อนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ปรากฏว่า $r = -.60$ หมายความว่า เครื่องหมายลบแสดงถึงความบ่อยครั้งของการชมโทรทัศน์ กับรายได้ไปคนละทิศทาง การชมโทรทัศน์มากรายไค้ค่า ในขณะที่เดียวกัน รายไค้สูงชมโทรทัศน์น้อย .60 แสดงถึงความสัมพันธ์ในลักษณะดังกล่าวอยู่ในอัตราที่ค่อนข้างสูง ถ้ายกกำลังสองของ $-.60$ ปรากฏว่าไค้เท่ากับ .36 ถ้านำเอา 100 คูณ เพื่อออกมาเป็นร้อยละจะไค้ 36% หมายความว่า ถ้าเราทราบรายไค้ของผู้ชมโทรทัศน์ เราจะสามารถอธิบายความบ่อยครั้งของการชมโทรทัศน์ไค้ถึง 36%¹

จากการที่ไค้รับศึกษาตัวแปรต่าง ๆ คือ ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ท่อนหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ การปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงที่ทัศนคติท่อนสื่อมวลชน และค่านิยมสมัยใหม่ของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงที่ไค้แสดงไว้ในตารางที่ 15 พบว่ามีเพียงสองกรณีที่ตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน และนินัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ความคิดเห็นท่อนหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ กับการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ($r = 0.37$, $r^2 = 0.137$) และทัศนคติท่อนสื่อมวลชนกับค่านิยมสมัยใหม่ของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ($r = 0.34$, $r^2 = 0.115$) กล่าวไค้ว่าความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์กัน และสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน แต่ความสัมพันธ์ที่กล่าวนี้จะมีโอกาสที่จะเกิดความสัมพันธ์ค่อนข้างอยู่ในระดับค่า คือ ความสัมพันธ์ที่จะเกิดขึ้นไค้ นั้น มีเพียงร้อยละ 13 หรือ 14

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 132.

(โดยประมาณ) แต่ความเชื่อมั่นทางสถิตินี้สามารถกล่าวได้ว่า เชื่อไ้ร้อยละ 99 ขึ้นไป ว่าเป็นความสัมพันธ์โดยแท้จริง

ตารางที่ 15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่เลือกมาศึกษา

	ความคึกเห็นทอ หน้าทีของสื่อมวลชน	ทัศนคติทอ สื่อมวลชน	ค่านิยม สมัยใหม่	การปฏิบัติหน้าที ของสื่อมวลชน
ความคึกเห็นทอหน้าทีของสื่อมวลชน ๗	-	0.0439	0.0345	0.3669**
ทัศนคติทอสื่อมวลชน		-	0.3439**	-0.0203
ค่านิยมสมัยใหม่			-	0.1003
การปฏิบัติหน้าทีของสื่อมวลชน				-

** $P < 0.01$

ในทำนองเดียวกันความสัมพันธ์ของทัศนคติต่อสื่อมวลชนกับค่านิยมสมัยใหม่
ของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ก็มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน
กล่าวคือ แม้จะมีความสัมพันธ์กันจริง แต่ความสัมพันธ์ที่จะเกิดขึ้นไ้ก็นั้นจะมีเพียงร้อยละ
11 หรือ 12 (โดยประมาณ) อย่างไรก็ตามเมื่อมีความสัมพันธ์กัน ก็เป็นความสัมพันธ์ที่
แท้จริง มีความเชื่อไ้ร้อยละ 99 ขึ้นไป

นอกจากนั้นตัวแปรอื่น ๆ แม้ค่าความสัมพันธ์จะเป็นบวกหรือลบก็ตาม เป็น
ความสัมพันธ์ที่ยังไม่อาจกล่าวไ้ว่า เป็นความสัมพันธ์ที่แท้จริง เพราะทุกคู่ไ้ไม่มีความ
เชื่อมั่นทางสถิติที่ยืนยันไ้ไ้ ไ้แก่ความสัมพันธ์ระหว่างความคึกเห็น กับทัศนคติต่อ
สื่อมวลชน ความสัมพันธ์ระหว่างความคึกเห็นกับค่านิยมสมัยใหม่ ความสัมพันธ์ระหว่าง
การปฏิบัติหน้าทีกับทัศนคติต่อสื่อมวลชน และความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติหน้าทีกับค่า
นิยมสมัยใหม่ ทั้งนี้ ผลการทดสอบสมมติฐานไ้ว่า ความคึกเห็นทอหน้าทีของสื่อมวลชน

เพื่อการพัฒนาประเทศ การปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ ทศนคคิ
คือสื่อมวลชนค่านิยมสมัยใหม่ของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงมีความสัมพันธ์
กันและสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน จึงไม่ได้รับการยืนยัน

สรุป

จากการทดสอบความสัมพันธ์ของความคึกเห็นต่อหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ การปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ ทศนคคิคือสื่อมวลชนค่านิยมสมัยใหม่ของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง โดยการคำนวณค่าความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ ปรากฏว่ามีตัวแปรเพียง 2 คู่ ที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 คือความคึกเห็น กับการปฏิบัติหน้าที่และทศนคคิคือสื่อมวลชนกับค่านิยมสมัยใหม่

นอกจากนั้นความสัมพันธ์ของตัวแปรคู่อื่น ๆ เช่น ความสัมพันธ์ของความคึกเห็นกับทศนคคิคือสื่อมวลชน ความสัมพันธ์ของความคึกเห็นกับค่านิยมสมัยใหม่ และความสัมพันธ์ของค่านิยมสมัยใหม่กับการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน หรือความสัมพันธ์ของทศนคคิคือสื่อมวลชนกับการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกัน ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสี่คู่ ก็ยังไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นความสัมพันธ์ที่แท้จริงเพราะทุกคู่ไม่มีความเชื่อมั่นทางสถิติที่ยืนยันได้

ตอนที่ 3 การทดสอบความมากน้อยของการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง โดยจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ ระยะเวลาที่จบการอบรม รูปแบบของรายการที่จัก

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 3 นี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงที่ประชากรตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้คัดเลือก

ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับประชากรตัวอย่างมาทำการศึกษา ดังต่อไปนี้คือ

- เพศ
- อายุ
- การศึกษา
- ประสบการณ์
- ระยะเวลาที่จบการอบรม
- รูปแบบของรายการที่จัด

โดยผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ทำการทดสอบหนึ่งข้อคือ

สมมติฐาน ความมากน้อยของการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ซึ่งขึ้นอยู่กับความแตกต่างของ เพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ ระยะเวลาที่จบการอบรม รูปแบบของรายการที่จัด

ในตอนที่ต่อไปนี้จะได้วิเคราะห์แยกแต่ละตัวแปรที่เลือกมาศึกษาดังกล่าว

เพศ

ในบรรดาผู้ตอบแบบสอบถาม 209 คน ซึ่งเป็นเพศชาย 101 คน (48.3%) และเพศหญิง 108 คน (51.7%) นั้น ตามตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งเพศชายและเพศหญิง ส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยเพศชาย ร้อยละ 58.42 ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 20.79 ได้ปฏิบัติในระดับมากและได้ปฏิบัติในน้อย และไม่ปฏิบัติเลย ตามลำดับ ส่วนเพศหญิงส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.74 ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง รองลงไป ร้อยละ 19.35 ได้ปฏิบัติในน้อย ไม่ได้ปฏิบัติเลย และปฏิบัติมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศของ
เจ้าหน้าที่ปลัดรายการวิทยุกระจายเสียงระหว่างเพศชายและหญิง

เพศ	การปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ				รวม
	ไม่ไ้ปฏิบัติ	ปฏิบัติน้อย	ปฏิบัติปานกลาง	ปฏิบัติมาก	จำนวน (ร้อยละ)
ชาย	6 (5.94)	15 (14.85)	59 (58.42)	21 (20.79)	101 (100.0)
หญิง	9 (8.33)	21 (19.45)	71 (65.74)	7 (6.48)	108 (100.0)
รวม	15 (7.18)	36 (17.22)	130 (62.20)	28 (13.40)	209 (100.0)

$$\chi^2 = 9.48, 3 \text{ d.f.}, P = 0.0235$$

จากการทดสอบค่าไค-สแควร์ (χ^2) ระหว่างเพศซึ่งเป็นตัวแปรอิสระกับการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นตัวแปรตาม ปรากฏว่าเท่ากับ 9.48 กับ 3 degrees of freedom ทำให้ยอมรับสมมติฐานทางสถิติที่ว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 นั่นก็คือ เพศไม่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ หรือความมากน้อยของการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศไม่ไ้ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของเพศ

อายุ

เนื่องจากโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์ ใ้กำหนดคุณสมบัติทางค่านอายุของผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรเจ้าหน้าที่ปลัดรายการวิทยุกระจายเสียง

ว่าต้องเป็นผู้ที่มีอายุไม่เกิน 50 ปี ดังนั้น เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงที่เข้ารับการอบรมจึงมีอายุแตกต่างกันไป ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการแบ่งระดับอายุของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ออกเป็น 3 ระดับ คือ ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 28 ปีลงมา ผู้ที่มีอายุระหว่าง 29 - 45 ปี และผู้ที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า ผู้สอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 29 - 45 ปี สำหรับในด้านการปฏิบัติหน้าที่ จากตารางจะเห็นได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่งหนึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงระหว่างกลุ่มอายุที่แตกต่างกัน

อายุ	การปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ				รวม จำนวน (ร้อยละ)
	ไม่ไ้ปฏิบัติ	ปฏิบัติน้อย	ปฏิบัติปานกลาง	ปฏิบัติมาก	
ตั้งแต่ 28 ปี ลงมา	1 (3.85)	11 (42.30)	13 (50.00)	1 (3.85)	26 (100.0)
29-45 ปี	13 (8.67)	22 (14.67)	94 (62.66)	21 (14.00)	150 (100.0)
46 ปีขึ้นไป	1 (3.13)	3 (9.37)	22 (68.75)	6 (18.75)	32 (100.0)
รวม	15 (7.21)	36 (17.31)	129 (62.02)	28 (13.46)	208 (100.0)

$$\chi^2 = 16.07, 6 \text{ d.f.}, P = 0.0133$$

จากการทดสอบค่าไค-สแควร์ (χ^2) ระหว่างอายุซึ่งเป็นตัวแปรอิสระกับการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นตัวแปรตาม ปรากฏว่าค่า χ^2 เท่ากับ 16.07 กับ 6 degree of freedom ทำให้ยอมรับสมมติฐานทางสถิติที่ว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 นั่นก็คือ ความแตกต่างของอายุไม่มีผลต่อความมากน้อยของการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ

การศึกษา

เมื่อริเริ่มเปิดการอบรมหลักสูตรเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงทางโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ ใ้กำหนดคุณสมบัติทางค่านการศึกษาของผู้เข้ารับการอบรมว่าจะต้องจบการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาตรีขึ้นไป แต่เมื่อดำเนินการอบรมมาได้จนถึงรุ่นที่ 8 (พ.ศ. 2515) ทางโรงเรียนการประชาสัมพันธ์พิจารณาเห็นว่า ควรเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่น ๆ ในสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ทำงานเกี่ยวกับการจัดรายการ เช่น เจ้าหน้าที่กระจายเสียง เจ้าหน้าที่ช่างควบคุมเสียง มาเข้ารับการอบรมด้วย จากนั้นมาจึงไม่ได้มีการกำหนดคุณสมบัติทางค่านการศึกษาของผู้เข้ารับการอบรม ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามออกเป็น 3 ระดับ คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี จากตารางที่ 18 จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามทุกระดับการศึกษา ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือปฏิบัติน้อย และปฏิบัติมาก ตามลำดับ เหมือนกันทุกระดับ

จากการทดสอบค่าไค-สแควร์ (χ^2) ระหว่างระดับการศึกษาซึ่งเป็นตัวแปรอิสระกับการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเป็นตัวแปรตาม ปรากฏว่า χ^2 เท่ากับ 6.47 กับ 6 degrees of freedom ทำให้ยอมรับสมมติฐานทางสถิติที่ว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการปฏิบัติหน้าที่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 นั่นก็คือ ความแตกต่างของระดับการศึกษา ไม่มีผลต่อความมากน้อยของการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศของ
เจ้าหน้าที่บุคลากรวิทยุกระจายเสียง ระหว่างกลุ่มการศึกษาที่
แตกต่างกัน

การศึกษา	การปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ				รวม จำนวน (ร้อยละ)
	ไม่ได้ปฏิบัติ	ปฏิบัติน้อย	ปฏิบัติปานกลาง	ปฏิบัติมาก	
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3 (4.55)	12 (18.18)	43 (65.15)	8 (12.12)	66 (100.0)
ปริญญาตรี	9 (7.03)	23 (17.97)	78 (60.94)	18 (14.06)	166 (100.0)
สูงกว่าปริญญาตรี	3 (23.08)	1 (7.69)	8 (61.54)	1 (7.69)	13 (100.0)
รวม	15 (7.25)	36 (17.39)	129 (62.32)	27 (13.04)	207 (100.0)

$$\chi^2 = 6.47, 6 \text{ d.f.}, P = 0.3721$$

ประสบการณ์

ประสบการณ์ในที่นี้ หมายถึงระยะเวลาในการทำหน้าที่เป็นผู้ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งประสบการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับ 5 ปีลงมา ระดับ 6 - 10 ปี ระดับ 11 - 15 ปี และระดับ 16 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 19 แสดงให้เห็นถึงความน้อยของการปฏิบัติหน้าที่ ตามความแตกต่างของประสบการณ์ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทั้ง 4 ระดับ ส่วนใหญ่ร้อยละ 60 ขึ้นไป ปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในระดับปานกลาง

จากการทดสอบค่าไค-สแควร์ (χ^2) ระหว่างประสบการณ์ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระกับการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นตัวแปรตาม ปรากฏว่า χ^2 เท่ากับ 15.50 กับ 9 degrees of freedom ทำให้ยอมรับสมมติฐานทางสถิติที่ว่า

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศของเจ้าหน้าที่บุคลากรวิทยุกระจายเสียงระหว่างกลุ่มประสบการณ์ที่แตกต่างกัน

ประสบการณ์	การปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ				รวม จำนวน (ร้อยละ)
	ไม่ได้ปฏิบัติ	ปฏิบัติน้อย	ปฏิบัติปานกลาง	ปฏิบัติมาก	
5 ปีลงมา	9 (5.71)	19 (27.14)	43 (61.44)	4 (5.71)	70 (100.0)
6-10 ปี	6 (8.45)	8 (11.27)	45 (63.38)	12 (16.90)	71 (100.0)
11-15 ปี	1 (2.63)	7 (18.42)	25 (65.78)	5 (13.16)	38 (100.0)
16 ปีขึ้นไป	2 (8.00)	1 (4.00)	16 (64.00)	6 (24.00)	25 (100.0)
รวม	13 (6.37)	35 (17.16)	129 (63.23)	27 (13.24)	204 (100.0)

$$\chi^2 = 15.50, 9 \text{ d.f.}, P = 0.07$$

ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างประสมการกับการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 นั่นก็คือ ความมากน้อยของการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ ไม่ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของประสมการ

ระยะเวลาที่จบการอบรม

เนื่องจากโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ ได้ทำการอบรมหลักสูตรเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงมาแล้วเป็นเวลา 18 - 19 ปี ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีระยะเวลาที่จบการอบรม ยาวนานต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยได้นำระยะเวลาที่จบการอบรมของผู้ตอบแบบสอบถามมาแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ ระดับ 5 ปีลงมา ระดับ 6 - 10 ปี ระดับ 11 - 15 ปี และระดับ 16 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 20 แสดงให้เห็นถึงความมากน้อยของการปฏิบัติหน้าที่ โดยจำแนกตามระยะเวลาที่จบการอบรม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกกลุ่ม ทั้ง 4 กลุ่ม ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการอบรมไปแล้ว 6 - 10 ปี และ 11 - 15 ปี สองกลุ่ม ได้ปฏิบัติหน้าที่ ในระดับปานกลาง และมาก ตามลำดับ ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามอีกสองกลุ่มคือ ผู้ที่จบการอบรมไปแล้ว 5 ปีลงมา และ 16 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในระดับปานกลางและน้อย ตามลำดับ และจากการทดสอบค่าไค-สแควร์ ระหว่างระยะเวลาที่จบการอบรม ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระกับการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นตัวแปรตาม ปรากฏว่า χ^2 เท่ากับ 12.01 กับ 9 degrees of freedom ทำให้ยอมรับสมมติฐานทางสถิติที่ว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่จบการอบรมกับการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 นั่นก็คือ ความแตกต่างของระยะเวลาที่จบการอบรม ไม่มีผลต่อความมากน้อยของการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศของ
เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงระหว่างกลุ่มที่ผ่านการอบรมระยะ
เวลาต่างกัน

ระยะเวลา ที่จบการอบรม	การปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ				รวม จำนวน (ร้อยละ)
	ไม่ไ้ปฏิบัติ	ปฏิบัติน้อย	ปฏิบัติปานกลาง	ปฏิบัติมาก	
5 ปีลงมา	7 (6.19)	27 (23.89)	65 (57.53)	14 (12.39)	113 (100.0)
6-10 ปี	6 (9.23)	7 (10.77)	43 (66.15)	9 (13.85)	65 (100.0)
11-15 ปี	0 (0)	0 (0)	12 (80.00)	3 (20.00)	15 (100.0)
16 ปีขึ้นไป	2 (15.38)	2 (15.38)	8 (61.55)	1 (7.69)	13 (100.0)
รวม	15 (7.28)	36 (17.48)	128 (62.13)	27 (13.11)	206 (100.0)

$$\chi^2 = 12.01, 9 \text{ d.f.}, P = 0.2127$$

รูปแบบของรายการที่จัด

เนื่องจากหลักสูตรการจ้กรายการวิทยุกระจายเสียง ที่สอนอยู่ในหลักสูตร
การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ของโรงเรียนการประชาสัมพันธ์
นั้น มีหลักในการจัดและมีวัตถุประสงค์ของรายการแตกต่างกันออกไป เพราะฉะนั้นรูป

แบบของรายการที่เสนอออกอากาศ บางรูปแบบอาจจะเอื้ออำนวยบางรูปแบบอาจจะไม่เอื้ออำนวยในการสอดแทรกเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศ เช่น รายการบทความรายการสารคดี รายการนิยายสารทางอากาศ ก็เป็นรูปแบบของรายการที่สามารถให้ทั้งความบันเทิง และความรู้แก่ผู้ฟัง แต่รายการเพลงนั้นเป็นรายการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความบันเทิงแก่ผู้ฟัง เป็นประการสำคัญ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำรูปแบบของรายการต่าง ๆ 6 รูปแบบมาทำการศึกษาเพื่อทดสอบความมากน้อยของการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศตามความแตกต่างของรูปแบบรายการที่จัด

จากการทดสอบค่าไค-สแควร์ (χ^2) ระหว่างรูปแบบของรายการที่จัด ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระกับการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นตัวแปรตามปรากฏว่า χ^2 เท่ากับ 41.16 กับ 18 degrees of freedom ทำให้ปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติที่ว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของรายการที่จัดกับการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 นั่นก็คือความแตกต่างของรูปแบบรายการที่จัด มีผลต่อความน้อยของการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ

สรุป

จากการทดสอบความมากน้อยของการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยพิจารณาจากความแตกต่างของเพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ ระยะเวลาที่จบการศึกษา รูปแบบของรายการที่จัด โดยการวิเคราะห์ด้วยค่าไค-สแควร์ พบว่าความแตกต่างของ รูปแบบของรายการที่จัดเท่านั้นที่มีผลต่อความมากน้อยของการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ ส่วนความแตกต่างของ เพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ และระยะเวลาที่จบการอบรม ไม่มีผลต่อความมากน้อยของการปฏิบัติหน้าที่

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศของ
เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงระหว่างกลุ่มที่จัดรายการต่างกัน

รูปแบบของ รายการที่จัด	การปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ				รวม จำนวน (ร้อยละ)
	ไม่ทำปฏิบัติ	ปฏิบัติน้อย	ปฏิบัติปานกลาง	ปฏิบัติมาก	
ไม่ตอบ	6 (2.9)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	6 (2.9)
รายการข่าว	1 (0.5)	2 (1.0)	8 (3.8)	0 (0)	11 (5.3)
รายการบทความ	1 (0.5)	3 (1.4)	7 (3.3)	1 (0.5)	12 (5.7)
รายการสารคดี	0 (0)	3 (1.4)	17 (3.1)	4 (1.9)	24 (11.5)
รายการนิกยสาร ทางอากาศ	3 (1.4)	4 (1.9)	19 (9.1)	3 (1.4)	29 (13.9)
ละครวิทยุ	0 (0)	0 (0)	2 (1.0)	0 (0)	2 (1.0)
รายการเพลง	6 (2.9)	23 (11.0)	76 (36.4)	20 (9.6)	125 (59.8)
รวม	15 (7.2)	36 (17.2)	130 (62.2)	28 (13.4)	209 (100.0)

$$\chi^2 = 41.16, 18 \text{ d.f.}, P = 0.0014$$

ดังนั้น สมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ความมากน้อยของการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ ของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงขึ้นอยู่กับความแตกต่างของประเทศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ ระยะเวลาที่จบการอบรม รูปแบบของรายการที่จัด สมมติฐานข้อนี้จึงไม่ได้รับการยืนยัน